

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

A7-0252/2014

25.3.2014

RAPORT

Ettepanek võtta vastu nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2009/71/Euratom, millega luuakse tuumaseadmete tuumaohutust käsitlev ühenduse raamistik
(COM(2013)0715 – C7-0385/2013 – 2013/0340(NLE))

Tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjon

Raportöör: Romana Jordan

Kasutatud tähised

- * nõuandemenetlus
- *** nõusolekumenetlus
- ***I seadusandlik tavamenetlus (esimene lugemine)
- ***II seadusandlik tavamenetlus (teine lugemine)
- ***III seadusandlik tavamenetlus (kolmas lugemine)

(Märgitud menetlus põhineb õigusakti eelnõus esitatud õiguslikul alusel.)

Õigusakti eelnõu muudatusettepanekud

Kahes veerus esitatud Euroopa Parlamendi muudatusettepanekud

Välja jäetav tekst on märgistatud vasakpoolses veerus ***paksus kaldkirjas***. Asendatav tekst on märgistatud mõlemas veerus ***paksus kaldkirjas***. Uus tekst on märgistatud parempoolses veerus ***paksus kaldkirjas***.

Iga muudatusettepaneku päise esimene ja teine rida näitavad ära läbivaadatava õigusakti eelnõu asjaomase tekstiosa. Kui muudatusettepanek puudutab kehtivat õigusakti, mida õigusakti eelnõus soovitakse muuta, märgitakse päises kolmandale reale viide kehtivale õigusaktile ning neljandale reale viide muudetavale sättele.

Konsolideeritud tekstina esitatud Euroopa Parlamendi muudatusettepanekud

Uued tekstiosad on märgistatud ***paksus kaldkirjas***. Väljajäetud tekstiosad on tähistatud sümboliga ■ või läbi kriipsutatud. Teksti asendamise puhul on uus tekst märgistatud ***paksus kaldkirjas*** ja asendatav tekst kustutatud või läbi kriipsutatud.

Erandkorras ei tähistata teenistuste tehtud puhtalt tehnilist laadi muudatusi lõpliku teksti vormistamiseks.

SISUKORD

	lk
EUROOPA PARLAMENDI SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI PROJEKT	5
SELETUSKIRI	36
ÕIGUSKOMISJONI ARVAMUS ÕIGUSLIKU ALUSE KOHTA	38
PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS.....	48

EUROOPA PARLAMENDI SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI PROJEKT

ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2009/71/Euratom, millega luuakse tuumaseadmete tuumaohutust käsitlev ühenduse raamistik
(COM(2013)0715 – C7-0385/2013 – 2013/0340(NLE))

(Konsulterimine)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut nõukogule (COM(2013)0715),
 - võttes arvesse Euratomi asutamislepingu artikleid 31 ja 32, mille alusel nõukogu konsulteeris Euroopa Parlamendiga (C7-0385/2013),
 - võttes arvesse õiguskomisjoni arvamust esitatud õigusliku aluse kohta,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 55,
 - võttes arvesse tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni raportit (A7-0252/2014),
1. kiidab komisjoni ettepaneku muudetud kujul heaks;
 2. palub komisjonil oma ettepanekut vastavalt muuta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 293 lõikega 2 ning Euratomi lepingu artikliga 106a;
 3. palub nõukogul parlamenti teavitada, kui nõukogu kavatseb parlamendi poolt heaks kiidetud teksti muuta;
 4. palub nõukogul uuesti parlamendiga konsulteerida, kui nõukogu kavatseb komisjoni ettepanekut oluliselt muuta;
 5. teeb presidendile ülesandeks edastada parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile.

Muudatusettepanek 1

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Volitus 4 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

*võttes arvesse Århusi konventsiooni
keskkonnainfo kättesaadavuse,
keskkonnaasjade otsustamises üldsuse*

osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise kohta, mille Euroopa Ühendus ja kõik ELi liikmesriigid allkirjastasid 1998. aastal,

Muudatusettepanek 2

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Volitus 4 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

võttes arvesse Århusi konventsiooni kohaldamist tuumaohutuse valdkonnas seoses algatusega „Aarhus Convention and Nuclear”, mille kohaselt liikmesriigid peavad avaldama olulise teabe tuumaohutuse kohta ja kaasama üldsuse otsustusprotsessi,

Muudatusettepanek 3

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 6**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(6) Nõukogu 19. juuli 2011. aasta direktiivis 2011/70/Euratom, millega luuakse ühenduse raamistik kasutatud tuumkütuse ja radioaktiivsete jäätmete vastutustundlikuks ja ohutuks käitlemiseks,³³ on liikmesriikidele seatud kohustus luua kasutatud tuumkütuse ja radioaktiivsete jäätmete käitlemise riiklik raamistik ja tagada selle toimimine.

(6) Nõukogu 19. juuli 2011. aasta direktiivis 2011/70/Euratom, millega luuakse ühenduse raamistik kasutatud tuumkütuse ja radioaktiivsete jäätmete vastutustundlikuks ja ohutuks käitlemiseks,³³ on liikmesriikidele seatud kohustus luua kasutatud tuumkütuse ja radioaktiivsete jäätmete käitlemise riiklik raamistik ja tagada selle toimimine.
Euroopa Parlamendi 14. märtsi 2013. aasta resolutsioonis Euroopa Liidu tuumaelektrijaamade riskide ja ohutuse hindamise (nn vastupidavustestide) ja sellega seotud meetmete kohta^{33a} tuletatakse meelde, et Fukushima tuumaõnnetus tõi taas päevakorda

³³ ELT L 199, 2.8.2011, lk 48.

³³ ELT L 199, 2.8.2011, lk 48.

^{33a} *P7_TA(2013)0089.*

Muudatusettepanek 4

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 7

Komisjoni ettepanek

(7) Nõukogu 8. mai 2007. aasta järel dustes tuumaohutuse ning kasutatud tuumkütuse ja radioaktiivsete jäätmete ohutu käitlemise kohta³⁴ on rõhutatud, et „tuumaohutuse eest vastutavad riigid ning vastavaid meetmeid võetakse vajaduse korral ELi raamistikus. Ohutusmeetmete ning tuumarajatiste järelevalve üle otsustamine on eranditult käitajate ja riigiasutuste pädevuses”.

³⁴ COREPER on selle vastu võtnud 25. aprillil 2007 (dokumendi viide 8784/07) ning majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu 8. mail 2007.

Muudatusettepanek

(7) Nõukogu 8. mai 2007. aasta järel dustes tuumaohutuse ning kasutatud tuumkütuse ja radioaktiivsete jäätmete ohutu käitlemise kohta³⁴ on rõhutatud, et „tuumaohutuse eest vastutavad riigid ning vastavaid meetmeid võetakse vajaduse korral ELi raamistikus. Ohutusmeetmete ning tuumarajatiste järelevalve üle otsustamine on eranditult käitajate ja riigiasutuste pädevuses”. ***Süüski rõhutab Euroopa Parlament oma 14. märtsi 2013. aasta resolutsioonis Euroopa Liidu tuumaelektrijaamade riskide ja ohutuse igakülgse hindamise (vastupidavushindamine) ja sellega seotud meetmete kohta, et oluline on piiriülene tuumaohutus, soovitades näiteks, et korrapärased ohutusülevaatused peaksid tuginema ühiste ohutusstandarditele või et tagada tuleks piiriülene ohutus ja järelevalve. Selles resolutsioonis nõutakse siduvate tuumaohutuse standardite kindlaksmääramist ja rakendamist.***

³⁴ COREPER on selle vastu võtnud 25. aprillil 2007 (dokumendi viide 8784/07) ning majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu 8. mail 2007.

Muudatusettepanek 5

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 15

Komisjoni ettepanek

(15) Tugev ja sõltumatu pädev reguleeriv asutus on oluline tegur Euroopa tuumaohutuse õigusraamistiku seisukohalt. Selle sõltumatus ja volituste täitmise erapooletus ja läbipaistvus on olulised tuumaohutuse kõrge taseme tagamisel. Objektiivsed reguleerivad otsused tuleb teha ja jõustamise meetmed võtta ilma ohutust kahjustava välise mõju ja surveta, mida võivad avaldada poliitilised, majanduslikud ja ühiskondlikud muutused, valitsusasutused, avalik- ja eraõiguslikud üksused. Fukushima õnnetus näitas, milliseid tagajärgi võib kaasa tuua vähene sõltumatus. Direktiivi 2009/71/Euratom sätteid pädeva reguleeriva asutuse funktsioonide eraldamise kohta tuleb tugevdada, et tagada reguleerivate asutuste tegelik sõltumatus ja neile pandud ülesannete nõuetekohaseks täitmiseks vajalike vahendite ja pädevuse olemasolu. Reguleerival asutusel peaksid olema piisavad õiguslikud volitused, piisav personal ja piisavad rahalised vahendid talle määratud kohustuste nõuetekohaseks täitmiseks. Tugevdatud nõuded, mille eesmärk on tagada sõltumatus reguleerivate ülesannete täitmisel, ei tohiks aga piirata tihedat koostööd, kui see on vajalik, teiste asjaomaste riiklike asutustega ega takistada **reguleerivate ülesannete ja -kohustustega mitteseotud** poliitiliste üldsuuniste järgimist, **kui valitsus on sellised suunised andnud.**

Muudatusettepanek 6

Ettepanek võtta vastu direktiiv

PE526.123v03-00

8/48

RR1024622ET.doc

Muudatusettepanek

(15) Tugev ja sõltumatu pädev reguleeriv asutus on oluline tegur Euroopa tuumaohutuse õigusraamistiku seisukohalt. Selle **õiguslik** sõltumatus ja volituste täitmise erapooletus ja läbipaistvus on olulised tuumaohutuse kõrge taseme tagamisel. Objektiivsed reguleerivad otsused tuleb teha ja jõustamise meetmed võtta ilma ohutust kahjustava välise mõju ja surveta, mida võivad avaldada poliitilised, majanduslikud ja ühiskondlikud muutused, valitsusasutused, avalik- ja eraõiguslikud üksused. Fukushima õnnetus näitas, milliseid tagajärgi võib kaasa tuua vähene sõltumatus. Direktiivi 2009/71/Euratom sätteid pädeva reguleeriva asutuse funktsioonide eraldamise kohta tuleb tugevdada, et tagada reguleerivate asutuste tegelik sõltumatus ja neile pandud ülesannete nõuetekohaseks täitmiseks vajalike vahendite ja pädevuse olemasolu. Reguleerival asutusel peaksid olema piisavad õiguslikud volitused, piisav personal ja piisavad rahalised vahendid talle määratud kohustuste nõuetekohaseks täitmiseks. Tugevdatud nõuded, mille eesmärk on tagada sõltumatus reguleerivate ülesannete täitmisel, ei tohiks aga piirata tihedat koostööd, kui see on vajalik, teiste asjaomaste riiklike asutuste **ja komisjoniga** ega takistada **valitsuse antud** poliitiliste üldsuuniste järgimist, **mis ei kahjusta riikliku asutuse reguleerivaid ülesandeid ega kohustusi.**

Põhjendus 22

Komisjoni ettepanek

(22) Selleks et vajalikke oskusi omandataks ning saavutataks piisav pädevus ja et see säiliks, peaksid kõik asjaosalised hoolitsema selle eest, et kõik töötajad (sealhulgas alltöövõtjad), kelle ülesanded on seotud tuumaseadmete tuumaohutusega ja kohapeal hädaolukorraks valmisoleku ja hädaolukorras tegutsemisega, täiendaksid pidevalt oma teadmisi. Seda saab saavutada koolitusprogrammide ja koolituskavade väljatöötamise, korrapärase läbivaatamise ja ajakohastamisega ning koolituseks vajalike eelarveeraldiste olemasoluga.

Muudatusettepanek

(22) Selleks et vajalikke oskusi omandataks ning saavutataks piisav pädevus ja et see säiliks, peaksid kõik asjaosalised hoolitsema selle eest, et kõik töötajad (sealhulgas alltöövõtjad), kelle ülesanded on seotud tuumaseadmete tuumaohutusega ja kohapeal hädaolukorraks valmisoleku ja hädaolukorras tegutsemisega, täiendaksid pidevalt oma teadmisi. Seda saab saavutada koolitusprogrammide ja koolituskavade väljatöötamise, korrapärase läbivaatamise ja ajakohastamisega, ***oskusteabe vahetamisega ELi kuuluvate ja sellest väljapoole jäävate riikide vahel*** ning koolituseks vajalike eelarveeraldiste olemasoluga.

Muudatusettepanek 7

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 23

Komisjoni ettepanek

(23) Teine Fukushima tuumaõnnetusest saadud tähtis õppetund on see, et tuumaohutuse küsimustes tuleb suurendada läbipaistvust. Läbipaistvus on samuti oluline vahend, et edendada sõltumatust reguleerivate asutuste otsuste tegemisel. Seega tuleks direktiivi 2009/71/Euratom praegusi avalikkuse teavitamist käsitlevaid sätteid täpsustada, sätestades vähemalt, millist teavet peaks andma pädev reguleeriv asutus ja loa omaja ning millise aja jooksul. Sel eesmärgil näiteks tuleks määrata kindlaks vähemalt, millist teavet peaksid andma pädev reguleeriv asutus ja loa omaja oma laiema läbipaistvuse strateegia raames. Teavet tuleks anda aegsasti, eelkõige ***tavapäratute juhtumite***

Muudatusettepanek

(23) Teine Fukushima tuumaõnnetusest saadud tähtis õppetund on see, et tuumaohutuse küsimustes tuleb suurendada läbipaistvust. Läbipaistvus on samuti oluline vahend, et edendada sõltumatust reguleerivate asutuste otsuste tegemisel. Seega tuleks direktiivi 2009/71/Euratom praegusi avalikkuse teavitamist käsitlevaid sätteid täpsustada, sätestades vähemalt, millist teavet peaks andma pädev reguleeriv asutus ja loa omaja ning millise aja jooksul. Sel eesmärgil näiteks tuleks määrata kindlaks vähemalt, millist teavet peaksid andma pädev reguleeriv asutus ja loa omaja oma laiema läbipaistvuse strateegia raames. Teavet tuleks anda aegsasti, eelkõige ***vahejuhtumite*** ja

ja õnnetuste korral. Korrapäraste ohutusülevaatuste ja rahvusvaheliste vastastikuste eksperdihindamiste tulemused tuleks ka avalikustada.

õnnetuste korral. Korrapäraste ohutusülevaatuste ja rahvusvaheliste vastastikuste eksperdihindamiste tulemused tuleks ka avalikustada. ***Euroopa Parlament nõudis oma 14. märtsi 2013. aasta resolutsioonis Euroopa Liidu tuumaelektrijaamade riskide ja ohutuse hindamise (nn vastupidavustestide) ja sellega seotud meetmete kohta, et liidu kodanikke hoitaks täielikult kursis tuumaohutusega Euroopa Liidus ja nendega konsulteeritaks selles küsimuses.***

Muudatusettepanek 8

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 24

Komisjoni ettepanek

(24) Käesoleva direktiivi läbipaistvuse nõuded on täienduseks olemasolevatele Euratomi õigusaktidele. Nõukogu 14. detsembri 1987. aasta otsusega 87/600/Euratom (ühenduse operatiivse teabevahetuse korra kohta kiirgushädaolukorra puhul)⁴² kohustatakse liikmesriike teavitama komisjoni ja teisi liikmesriike ning esitama neile teavet kiirgushädaolukorra puhul oma territooriumil, samal ajal tuleb nõukogu 27. novembri 1989. aasta direktiivi 89/618/Euratom⁴³ kohaselt liikmesriikidel teavitada üldsust tervisekaitse meetmetest ja toimingutest, mida tuleb teha kiirgushädaolukorras, ning anda elanikkonnale, keda hädaolukord tõenäoliselt mõjutab, varakult ja pidevalt selle kohta teavet. Lisaks sellisel juhul antavale teabele peaksid liikmesriigid käesoleva direktiivi kohaselt ette nägema asjakohased läbipaistvuse meetmed, et tagada kiire teavitamine ja andmete korrapärane ajakohastamine, et töötajad ja üldsus oleksid kursis kõigi tuumaseadmete ohutusega seotud juhtumitega, sealhulgas ***tavapäratute juhtumite ja õnnetuse***

Muudatusettepanek

(24) Käesoleva direktiivi läbipaistvuse nõuded on täienduseks olemasolevatele Euratomi õigusaktidele. Nõukogu 14. detsembri 1987. aasta otsusega 87/600/Euratom (ühenduse operatiivse teabevahetuse korra kohta kiirgushädaolukorra puhul)⁴² kohustatakse liikmesriike teavitama komisjoni ja teisi liikmesriike ning esitama neile teavet kiirgushädaolukorra puhul oma territooriumil, samal ajal tuleb nõukogu 27. novembri 1989. aasta direktiivi 89/618/Euratom⁴³ kohaselt liikmesriikidel teavitada üldsust tervisekaitse meetmetest ja toimingutest, mida tuleb teha kiirgushädaolukorras, ning anda elanikkonnale, keda hädaolukord tõenäoliselt mõjutab, varakult ja pidevalt selle kohta teavet. Lisaks sellisel juhul antavale teabele peaksid liikmesriigid käesoleva direktiivi kohaselt ette nägema asjakohased läbipaistvuse meetmed, et tagada kiire teavitamine ja andmete korrapärane ajakohastamine, et töötajad ja üldsus oleksid kursis kõigi tuumaseadmete ohutusega seotud juhtumitega, sealhulgas

tingimustes. Üldsusele tuleks anda võimalus aktiivselt osaleda tuumaseadmete loa andmise protsessis ja pädev reguleeriv asutus peaks sõltumatult andma ohutuse alast teavet, ilma et seda peaks eelnevalt era- või avalikisliku isikuga kooskõlastama.

⁴² EÜT L 371, 30.12.1987, lk 76.

⁴³ EÜT L 357, 7.12.1989, lk 31.

vahejuhtumite ja õnnetustega.

⁴² EÜT L 371, 30.12.1987, lk 76.

⁴³ EÜT L 357, 7.12.1989, lk 31.

Muudatusettepanek 9

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 25

Komisjoni ettepanek

(25) Direktiiviga 2009/71/Euratom on loodud õiguslikult siduv ühenduse raamistik, mis on tuumaohutuse seadusandliku, haldusliku ja korraldusliku süsteemi alus. See ei hõlma tuumaseadmete erinõudeid. Pidades silmas IAEA ja Lääne-Euroopa tuumaohutust reguleerivate asutuste ühenduse (edaspidi „WENRA”) tehnilisi edusamme ja muudest allikatest, sealhulgas vastupidavushindamisega ja Fukushima tuumaõnnetuse uurimisega saadud teavet, tuleks direktiivi 2009/71/Euratom muuta ja lisada ühenduse tuumaohutuse eesmärgid, mis hõlmavad kõiki olelusringi järke (tuumaseadme asukoha valik, tuumaseadme kavandamine, ehitamine, kasutuselevõtmine, käitamine, tegevuse lõpetamine).

Muudatusettepanek 10

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 28

Muudatusettepanek

(25) Direktiiviga 2009/71/Euratom on loodud õiguslikult siduv ühenduse raamistik, mis on tuumaohutuse seadusandliku, haldusliku ja korraldusliku süsteemi alus. See ei hõlma tuumaseadmete erinõudeid. Pidades silmas IAEA ja Lääne-Euroopa tuumaohutust reguleerivate asutuste ühenduse (edaspidi „WENRA”) tehnilisi edusamme ja muudest allikatest, sealhulgas vastupidavushindamisega ja Fukushima tuumaõnnetuse uurimisega saadud teavet, tuleks direktiivi 2009/71/Euratom muuta ja lisada **õiguslikult siduvad** ühenduse tuumaohutuse eesmärgid, mis hõlmavad kõiki olelusringi järke (tuumaseadme asukoha valik, tuumaseadme kavandamine, ehitamine, kasutuselevõtmine, käitamine, tegevuse lõpetamine).

Komisjoni ettepanek

(28) Uute reaktorite projektide korral on loomulik oodata seda, et seadme kavandamisel võetaks arvesse selliseid tahke, mida eelmiste põlvkondade reaktorite puhul ei olnud võimalik. Projekteerimistingimuste laiendamine tähendab seda, et võetakse arvesse selliste õnnetuste tingimusi, mis ei kuulu projekteerimistingimustesse, kuid millega arvestatakse seadme kavandamisel parima olemasoleva hindamismetoodika järgi, et radioaktiivne pihkumine jääks vastuvõetavatesse piiridesse. Projekteerimistingimuste laiendamisel **tuleb** võtta arvesse tõsiste õnnetusjuhtumite tingimusi.

Muudatusettepanek

(28) Uute reaktorite projektide korral on loomulik oodata seda, et seadme kavandamisel võetaks arvesse selliseid tahke, mida eelmiste põlvkondade reaktorite puhul ei olnud võimalik. Projekteerimistingimuste laiendamine tähendab seda, et võetakse arvesse selliste õnnetuste tingimusi, mis ei kuulu projekteerimistingimustesse, kuid millega arvestatakse seadme kavandamisel parima olemasoleva hindamismetoodika järgi, et radioaktiivne pihkumine jääks vastuvõetavatesse piiridesse. Projekteerimistingimuste laiendamisel **tuleks** võtta arvesse tõsiste õnnetusjuhtumite tingimusi.

Muudatusettepanek 11

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 29

Komisjoni ettepanek

(29) Mitmekordse kaitse põhimõtet kasutatakse tuumaseadmega seotud korralduslike, käitumuslike ja projekteerimistoimingute puhul, tagamaks, et tuumaseadme ohutusega seotud tegevust võetaks arvesse mitmel sõltumatul tasandil, nii et kui ühel toimingul tekiks tõrge, siis see avastataks ja korvatakse asjakohaste meetmete abil. Iga tasandi sõltumatu toimivus on oluline tahk mitmekordse kaitse põhimõttes õnnetusjuhtumite ärahoidmiseks ja tagajärgede leevendamiseks.

Muudatusettepanek

(29) Mitmekordse kaitse põhimõtet kasutatakse tuumaseadmega seotud korralduslike, käitumuslike ja projekteerimistoimingute puhul, tagamaks, et tuumaseadme ohutusega seotud tegevust võetaks arvesse mitmel sõltumatul tasandil, nii et kui ühel toimingul tekiks tõrge, siis see avastataks ja korvatakse **või parandatakse** asjakohaste meetmete abil. Iga tasandi sõltumatu toimivus on oluline tahk mitmekordse kaitse põhimõttes õnnetusjuhtumite ärahoidmiseks, **kõrvalekallete avastamiseks ja kontrollimiseks** ning tagajärgede leevendamiseks.

Muudatusettepanek 12
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 33

Komisjoni ettepanek

(33) Käesoleva direktiiviga kehtestatakse uued sätted, mis käsitlevad enesehindamist ja vastastikuseid eksperdihindamisi ning põhinevad teataval valitud tuumaohutuse valdkondadel, mis hõlmavad kogu tuumaseadmete olelusringi. Rahvusvahelisel tasandil on juba saadud kogemusi tuumaelektrijaamade vastastikuste eksperdihindamiste valdkonnas. ELi tasandil näitab vastupidavushindamistest saadud kogemus, kui suur tähtsus on kooskõlastatud tegevusel ELi tuumaelektrijaamade ohutuse hindamisel ja läbivaatamisel. Siin tuleks võtta kasutusele sarnane mehhanism, mis põhineb liikmesriikide reguleerivate asutuste ja komisjoni koostööl. Seetõttu võiksid reguleerivad asutused, kes täidavad koordineerimisülesandeid selliste eksperdirühmade nagu ENSREGi raames, osaleda oma teadmistega asjakohaste ohutusküsimuste määratlemises ja vastastikuste eksperdihindamiste tegemises. Kui liikmesriigid ei suuda ühiselt valida ühtegi teemat, peab vastastikuste eksperdihindamiste teemad valima komisjon. Teiste sidusrühmade, nagu tehnilise abi organisatsioonide, rahvusvaheliste vaatlejate ja valitsusväliste organisatsioonide osalemine võiks tuua lisaväärtust vastastikustele eksperdihindamistele.

Muudatusettepanek 13

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 33 a (uus)

Muudatusettepanek

(33) Käesoleva direktiiviga kehtestatakse uued sätted, mis käsitlevad enesehindamist ja vastastikuseid eksperdihindamisi ning põhinevad teataval valitud tuumaohutuse valdkondadel, mis hõlmavad kogu tuumaseadmete olelusringi. Rahvusvahelisel tasandil on juba saadud kogemusi tuumaelektrijaamade vastastikuste eksperdihindamiste valdkonnas. ELi tasandil näitab vastupidavushindamistest saadud kogemus, kui suur tähtsus on kooskõlastatud tegevusel ELi tuumaelektrijaamade ohutuse hindamisel ja läbivaatamisel. Siin tuleks võtta kasutusele sarnane mehhanism, mis põhineb liikmesriikide reguleerivate asutuste ja komisjoni koostööl **ENSREGi raames**. Seetõttu võiksid reguleerivad asutused, kes täidavad koordineerimisülesandeid selliste eksperdirühmade nagu ENSREGi raames, osaleda oma teadmistega asjakohaste ohutusküsimuste määratlemises ja vastastikuste eksperdihindamiste tegemises. Kui liikmesriigid ei suuda ühiselt valida ühtegi teemat, peab vastastikuste eksperdihindamiste teemad valima komisjon. Teiste sidusrühmade, nagu tehnilise abi organisatsioonide, rahvusvaheliste vaatlejate ja valitsusväliste organisatsioonide osalemine võiks tuua lisaväärtust vastastikustele eksperdihindamistele.

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(33 a) Kuna eksisteerib oht, et olemasolevad rahvusvahelised vastastikused eksperdihindamised võivad kattuda ja sõltumatute riiklike reguleerivate asutuste töösse võidakse sekkuda, peaksid vastastikused temaatilised eksperdihindamised põhinema kogemustel, mida ENSREG ja WENRA on pärast Fukushima ohutuse ümberhindamistel Euroopas saanud. Liikmesriigid peaksid ENSREGile usaldama teemade valiku, vastastikuste temaatiliste eksperdihindamiste korraldamise, rakendamise ja järelmeetmed.

Muudatusettepanek 14

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 35

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(35) Et tagada vastastikuste eksperdihindamiste tulemuste nõuetekohane rakendamine, tuleks välja töötada asjakohased järelmeetmed. Vastastikused eksperdihindamised peaksid aitama parandada konkreetsete tuumaseadmete ohutust ning aitama välja töötada üldisi tehnilisi ohutusalasid soovitusi ja suuniseid, mis kehtiksid kogu Euroopa Liidus.

(35) Et tagada vastastikuste eksperdihindamiste tulemuste nõuetekohane rakendamine, tuleks välja töötada asjakohased järelmeetmed. Vastastikused eksperdihindamised peaksid aitama parandada konkreetsete tuumaseadmete ohutust **seoses erinevate rakendustega** ning aitama välja töötada üldisi tehnilisi ohutusalasid soovitusi ja suuniseid, mis kehtiksid kogu Euroopa Liidus.

Muudatusettepanek 15

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 36

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(36) Kui komisjon teeb kindlaks, et vastastikuse eksperdihindamise tehniliste

(36) Kui komisjon, **oma tegevust tihedalt ENSREGiga kooskõlastades**, teeb

soovituste täitmisel ilmneb olulisi lahknevusi või viivitust, palub komisjon puudustega mitteseotud liikmesriigi pädevat asutust teha kontrollkäik, mille eesmärk on saada täielik pilti olukorrast, ning teatada asjaomasele liikmesriigile, milliseid meetmeid tuleks võtta ilmnenu puuduste kõrvaldamiseks.

kindlaks, et vastastikuse eksperdihindamise tehniliste soovituste täitmisel ilmneb olulisi lahknevusi või viivitust, palub komisjon puudustega mitteseotud liikmesriigi pädevat asutust teha kontrollkäik, mille eesmärk on saada täielik pilti olukorrast, ning teatada asjaomasele liikmesriigile, milliseid meetmeid tuleks võtta ilmnenu puuduste kõrvaldamiseks.

Muudatusettepanek 16

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 42 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(42 a) ENSREG, kellel on kogemusi vastupidavushindamise alal Euroopas ja kuhu kuuluvad kõik liidu tuumaohutust reguleerivad asutused ja komisjon, peaks olema tihedalt kaasatud korrapäraste vastastikuste eksperdihindamiste teemade valimisel, nende temaatiliste vastastikuste eksperdihindamiste korraldamisel ja järeelmeetmete, eelkõige soovituste rakendamise tagamisel.

Muudatusettepanek 17

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 1 – punkt 2 Direktiiv 2009/71/Euratom Artikkel 1 – punkt c

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(c) tagada, et liikmesriigid kehtestaksid asjakohased riiklikud meetmed, et tuumaseadmete kavandamine, asukoha valik, projekteerimine, ehitamine, kasutusse võtmine, käitamine ja tegevuse lõpetamine toimuks nii, et ***ei tekiks*** lubamatut radioaktiivset pihkumist.”

(c) tagada, et liikmesriigid kehtestaksid asjakohased riiklikud meetmed, et tuumaseadmete kavandamine, asukoha valik, projekteerimine, ehitamine, kasutusse võtmine, käitamine ja tegevuse lõpetamine toimuks nii, et lubamatut radioaktiivset pihkumist ***piiratakse miinimumini.***

Muudatusettepanek 18

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 2 a (uus)
Direktiiv 2009/71/Euratom
Artikkel 1 – punkt d

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(2 a) Artiklisse 1 lisatakse järgmine punkt:

„(d) edendada ja tõhustada tuumaohutuskultuuri.”

Muudatusettepanek 19

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 1 – punkt 4
Direktiiv 2009/71/Euratom
Artikkel 3 – punkt 7

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

7. „tavapäratu juhtum” – ettekavatsemata juhtum, mille tagajärjed või tekkida võivad tagajärjed ei ole kaitse või tuumaohutuse seisukohast tähtsusetud;

välja jäetud

Selgitus

Võimaldamaks kooskõla IAEA mõistetega, jäetakse käesolev mõiste välja ning asendatakse mõistega „vahejuhtum”.

Muudatusettepanek 20

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 1 – punkt 4
Direktiiv 2009/71/Euratom
Artikkel 3 – punkt 7 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

7 a. „vahejuhtum” – igasugune ettekavatsemata juhtum, kaasa arvatud

käitamisvead, seadmete rikked, käivitavad juhtumid, õnnetuste põhjustajad, õnnetusohhtlikud olukorrad või muud probleemid või lubamatud toimingud, kuritahtlikud või mitte, mille tagajärjed või võimalikud tagajärjed ei ole kaitse või ohutuse seisukohast tähtsusetud;

Selgitus

Ühtsuse tagamiseks Rahvusvahelise Aatomienergiaagentuuri (IAEA) mõistetega.

Muudatusettepanek 21

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – punkt 4

Direktiiv 2009/71/Euratom

Artikkel 3 – punkt 8

Komisjoni ettepanek

8. „õnnetus” – igasugune *ettenägematu* juhtum, sealhulgas käitamisvigade, seadmete rikete ja muude probleemide tõttu tekkinud juhtum, mille tagajärjed või tekkida võivad tagajärjed ei ole kaitse või tuumaohutuses seisukohast tähtsusetud;

Muudatusettepanek

8. „õnnetus” – igasugune *ettekavatsemata* juhtum, sealhulgas käitamisvigade, seadmete rikete ja muude probleemide tõttu tekkinud juhtum, mille tagajärjed või tekkida võivad tagajärjed ei ole kaitse või tuumaohutuse seisukohast tähtsusetud;

Selgitus

Ühtsuse tagamiseks Rahvusvahelise Aatomienergiaagentuuri (IAEA) mõistetega.

Muudatusettepanek 22

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – punkt 4

Direktiiv 2009/71/Euratom

Artikkel 3 – punkt 8 a (uus)

Komisjoni ettepanek

8 a. „õnnetuse tingimused” – tavapärasest tööst kõrvalekaldumised, mida esineb harvem ja mis on tõsisemad kui ettearvatavad käitamisjuhtumid ning mis

*hõlmavad projekteerimisel
arvessevõetavaid õnnetusi ja
projekteerimistingimuste laiendamist;*

Muudatusettepanek 23

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – punkt 4

Direktiiv 2009/71/Euratom

Artikkel 3 – punkt 12

Komisjoni ettepanek

„põhimõtteliselt **võimalik**” – lisaks hea inseneritava järgimisele tuleks tuumaelektrijaama kavandamisel, kasutusele võtmisel, käitamisel ja selle tegevuse lõpetamisel üritada leida veel meetmeid ohutuse suurendamiseks ohtude vähendamiseks ning neid meetmeid tuleks rakendada, välja arvatud juhul, kui **on võimalik näidata** nende **ebaproportsionaalsust** võrreldes saavutatava ohutusega;

Muudatusettepanek

„põhimõtteliselt **teostatav**” – lisaks hea inseneritava järgimisele tuleks tuumarajatise kavandamisel, kasutusele võtmisel, käitamisel ja selle tegevuse lõpetamisel üritada leida veel meetmeid ohutuse suurendamiseks või ohtude vähendamiseks ning neid meetmeid tuleks rakendada, välja arvatud juhul, kui **riiklik reguleeriv asutus nõustub, et on tõendatud** nende **ebaproportsionaalsus** võrreldes saavutatava ohutusega;

(Fraasi „põhimõtteliselt võimalik” muutmist fraasiks „põhimõtteliselt teostatav” kohaldatakse kogu teksti ulatuses. Muudatusettepaneku vastuvõtmise korral tehakse vastavad muudatused kogu tekstis.)

Muudatusettepanek 24

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – punkt 4

Direktiiv 2009/71/Euratom

Artikkel 3 – punkt 13

Komisjoni ettepanek

13. „projekteerimistingimused” – tingimused ja juhtumid, mida tuleb kindlasti arvesse võtta seadme

Muudatusettepanek

13. „projekteerimistingimused” – **sellised** tingimused ja juhtumid **ja nende kumulatiivne mõju**, mida tuleb kindlasti

projekteerimisele kehtestatud kriteeriumide kohaselt, et ohutussüsteemide kavapärase töö korral tuleks seade selliste tingimuste ja olude korral toime, ületamata lubatud piirnorme;

arvesse võtta seadme projekteerimisele kehtestatud kriteeriumide kohaselt, et ohutussüsteemide kavapärase töö korral tuleks seade selliste tingimuste ja olude korral toime, ületamata lubatud piirnorme;

Muudatusettepanek 25

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – punkt 4

Direktiiv 2009/71/Euratom

Artikkel 3 – punkt 14

Komisjoni ettepanek

14. „projekteerimisel arvessevõetav õnnetus” – õnnetuse tingimused, **millega toimetulekuks** vastavalt kehtestatud **tingimustele on seade** projekteeritud ja mille korral **kütusega ja radioaktiivse pihkumisega seotud kahjustused jäävad normi piiresse**;

Muudatusettepanek

14. „projekteerimisel arvessevõetav õnnetus” – **õnnetus, mis põhjustab** õnnetuse tingimused, **mida arvestades on** vastavalt kehtestatud **projekteerimistingimustele ja konservatiivsetele meetoditele rajatis** projekteeritud **ning** mille korral **radioaktiivne pihkumine jääb vastuvõetavatesse piiridesse**;

Muudatusettepanek 26

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – punkt 4

Direktiiv 2009/71/Euratom

Artikkel 3 – punkt 15

Komisjoni ettepanek

15. „projekteerimisel mittearvestatav õnnetus” – õnnetus, mis võib juhtuda, kuid mida ei võeta projekteerimisel täies ulatuses arvesse, sest seda peetakse liiga vähetõenäoliseks;

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 27

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – punkt 4

Direktiiv 2009/71/Euratom

Artikkel 3 – punkt 16 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

16 a. „projekteerimistingimuste laiendamine” – õnnetuse tingimused, mis ei kuulu projekteerimistingimustesse, kuid millega arvestatakse rajatise kavandamisel parima olemasoleva hindamismetoodika järgi, et radioaktiivne pihkumine jääks vastuvõetavatesse piiridesse. Projekteerimistingimuste laiendamisel tuleb võtta arvesse tõsiste õnnetusjuhtumite tingimusi.

Muudatusettepanek 28

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – punkt 4

Direktiiv 2009/71/Euratom

Artikkel 3 – punkt 17 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

17 a. „kontrollimine” – uurimisprotsess, millega tagatakse, et süsteemi etappi kuuluvate toodete, süsteemi osade, meetodi, arvutusvahendi, arvutiprogrammi, arenduse ja tootmise puhul täidetakse kõiki eelneva etapi nõudeid;

Muudatusettepanek 29

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – punkt 4

Direktiiv 2009/71/Euratom

Artikkel 3 – punkt 17 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

17 b. „tõsine õnnetus” – õnnetuse tingimused, mis on projekteerimisel arvessevõetavast õnnetusest tõsisemad ja mis hõlmavad reaktorisüdamiku olulist kahjustamist.

Selgitus

Kooskõlas IAEA mõistetega.

Muudatusettepanek 30

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 1 – punkt 6 – alapunkt a
Direktiiv 2009/71/Euratom
Artikkel 4 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Liikmesriigid kehtestavad tuumaseadmete ohutuse tagamiseks riikliku õigusliku, reguleeriva ja korraldusliku raamistiku (edaspidi „riiklik raamistik”), mille abil määratakse kindlaks asjaomaste riiklike asutuste vastutus ja koordineeritakse nende vahelist tööd, ning tagavad selle raamistiku toimimise. Riiklikus raamistikus sätestatakse eelkõige:

Muudatusettepanek

1. Liikmesriigid kehtestavad tuumaseadmete ohutuse tagamiseks riikliku õigusliku, reguleeriva, **haldusliku** ja korraldusliku raamistiku (edaspidi „riiklik raamistik”), mille abil määratakse kindlaks asjaomaste riiklike asutuste vastutus ja koordineeritakse nende vahelist tööd, ning tagavad selle raamistiku toimimise. Riiklikus raamistikus sätestatakse eelkõige:

Muudatusettepanek 31

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 1 – punkt 7
Direktiiv 2009/71/Euratom
Artikkel 5 – lõige 2 – punkt a

Komisjoni ettepanek

a) pädev reguleeriv asutus oleks **funktsionaalselt** eraldatud muudest ava- ja eraõiguslikest üksustest, kes on seotud tuumaenergia edendamise, kasutamise või

Muudatusettepanek

a) pädev reguleeriv asutus oleks **õiguslikult** eraldatud muudest ava- ja eraõiguslikest üksustest, kes on seotud tuumaenergia edendamise, kasutamise või elektrienergia

elektrienergia tootmisega;

tootmisega;

Muudatusettepanek 32

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – punkt 7

Direktiiv 2009/71/Euratom

Artikkel 5 – lõige 2 – punkt c

Komisjoni ettepanek

c) pädev reguleeriv asutus **teeks reguleerivaid otsuseid** objektiivsete ja kontrollitavate ohutuskriteeriumide põhjal;

Muudatusettepanek

c) pädev reguleeriv asutus **kehtestaks läbipaistva reguleeriva otsustusprotsessi** objektiivsete ja kontrollitavate ohutuskriteeriumide põhjal;

Muudatusettepanek 33

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – punkt 7

Direktiiv 2009/71/Euratom

Artikkel 5 – lõige 2 – punkt d

Komisjoni ettepanek

d) pädeval reguleerival asutusel oleksid oma eelarveeraldised ja et ta oleks oma eelarve kasutamisel sõltumatu. Riiklikus raamistikus tuleb täpselt määratleda rahastamise mehhanism ja eelarveeraldiste tegemine;

Muudatusettepanek

d) pädeval reguleerival asutusel oleksid oma eelarveeraldised ja et ta oleks oma eelarve kasutamisel sõltumatu. Riiklikus raamistikus tuleb täpselt määratleda rahastamise mehhanism ja eelarveeraldiste tegemine **ning see raamistik peaks sisaldama sätteid, millega nähakse ette uute teadmiste, kogemuste ja oskuste piisav omandamine ning olemasolevate teadmiste, kogemuste ja oskuste haldamine.**

Muudatusettepanek 34

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – punkt 7

Direktiiv 2009/71/Euratom

Artikkel 5 – lõige 2 – punkt e

PE526.123v03-00

22/48

RR1024622ET.doc

Komisjoni ettepanek

e) pädeval reguleerival asutusel oleks vajalik arv **nõutava ettevalmistusega, kogenud ja nõutavate teadmistega töötajaid;**

Muudatusettepanek

e) pädeval reguleerival asutusel oleks vajalik arv **töötajaid, kellel kõigil, eriti poliitiliselt ametisse nimetatud juhatuse liikmetel, oleks nõutav ettevalmistus, nõutavad kogemused ja teadmised, et oma kohustusi täita, ning et neil oleks võimalus kasutada väliseid teaduslikke ja tehnilisi ressursse ja toetavaid eksperditeadmisi, kui seda peetakse asutuse reguleerivate ülesannete toetamiseks vajalikuks ning kui see on kooskõlas reguleerivate protsesside läbipaistvuse, sõltumatuse ja terviklikkuse põhimõtetega;**

Muudatusettepanek 35

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – punkt 7

Direktiiv 2009/71/Euratom

Artikkel 5 – lõige 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3 a. Pädeva reguleeriva asutuse juhtivtöötajad määratakse ametisse kooskõlas selgelt kindlaks määratud menetluste ja nõuetega. Neid võib ametiaja jooksul ametist vabastada eeskätt juhul, kui nad ei täida käesolevas artiklis sätestatud sõltumatuse nõudeid või kui nad on siseriikliku õiguse kohaselt süüdi üleastumises. Määratakse kindlaks asjakohane nn järelemõtlemisaeg seoses ametikohtadega, mille puhul võib tekkida huvide konflikt.

Muudatusettepanek 36

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – punkt 7

Direktiiv 2009/71/Euratom

Artikkel 5 – lõige 3 – punkt e

Komisjoni ettepanek

e) võtta jõustamismeetmeid, sealhulgas tuumaseadme käitamise peatamine artikli 4 lõikes 1 osutatud riiklikus raamistikus sätestatud tingimustel.

Muudatusettepanek

e) võtta jõustamismeetmeid, sealhulgas **artikli 9a kohased karitused ja** tuumaseadme käitamise peatamine artikli 4 lõikes 1 osutatud riiklikus raamistikus sätestatud tingimustel.

Muudatusettepanek 37

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – punkt 7

Direktiiv 2009/71/Euratom

Artikkel 5 – lõige 3– punkt f (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

f) tagada nõuetekohased tingimused teadus- ja arendustegevuseks, et arendada välja vajalik teadmusbaas ja toetada reguleerimisprotsessi asjatundlikku juhtimist;

Muudatusettepanek 38

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – punkt 8 – alapunkt d

Direktiiv 2009/71/Euratom

Artikkel 6 – lõige 4

Komisjoni ettepanek

4. Liikmesriigid tagavad, et kehtestatud riikliku raamistikuga nõutakse tegevusloa omanikelt, et nad kehtestaksid ja rakendaksid juhtimissüsteeme, milles on esmatähtsaks peetud tuumaohutust ning mida pädev reguleeriv asutus regulaarselt kontrollib.

Muudatusettepanek

4. Liikmesriigid tagavad, et kehtestatud riikliku raamistikuga nõutakse tegevusloa omanikelt, et nad kehtestaksid ja rakendaksid juhtimissüsteeme, milles on esmatähtsaks peetud tuumaohutust, **sealhulgas tuumaohutuskultuuri edendamist ja tõhustamist**, ning mida pädev reguleeriv asutus regulaarselt

kontrollib.

Muudatusettepanek 39

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 1 – punkt 8 – alapunkt f
Direktiiv 2009/71/Euratom
Artikkel 6 – lõige 5

Komisjoni ettepanek

5. Liikmesriigid tagavad, et riikliku raamistikuga nõutakse loa omajatelt piisavate rahaliste vahendite ja vajaliku ettevalmistuse, kogemuste ja oskustega tööjõu olemasolu, et täita käesoleva artikli lõigetes 1–4a ning käesoleva direktiivi artiklites 8a–8d sätestatud kohustusi seoses tuumaseadme ohutusega. Need kohustused kehtivad ka allhankijate töötajate kohta.

Muudatusettepanek

5. Liikmesriigid tagavad, et riikliku raamistikuga nõutakse loa omajatelt piisavate rahaliste vahendite ja vajaliku ettevalmistuse, kogemuste ja oskustega tööjõu olemasolu, et täita käesoleva artikli lõigetes 1–4a ning käesoleva direktiivi artiklites 8a–8d sätestatud kohustusi seoses tuumaseadme ohutusega, ***sealhulgas tuumaseadme tegevuse lõpetamise ajal ja pärast tegevuse lõpetamist***. Need kohustused kehtivad ka allhankijate töötajate kohta.

Muudatusettepanek 40

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 1 – punkt 9
Direktiiv 2009/71/Euratom
Artikkel 7

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigid tagavad, et riikliku raamistikuga nõutakse kõigilt asjaosalistelt, et nad korraldaksid koolitust ja väljaõpet kõigile oma töötajatele, kelle vastutusalas on tuumaohutus, tuumaseadmed, kohapealne valmisolek ja hädaolukorras tegutsemine, et anda neile vastastikku tunnustatud tuumaohutuslaseid teadmisi ja oskusi, neid säilitada ja ajakohastada.

Muudatusettepanek

Liikmesriigid tagavad, et riikliku raamistikuga nõutakse kõigilt asjaosalistelt, et nad korraldaksid koolitust, ***täienduskoolitust*** ja väljaõpet kõigile oma töötajatele, kelle vastutusalas on tuumaohutus, tuumaseadmed, kohapealne valmisolek ja hädaolukorras tegutsemine, et anda neile vastastikku tunnustatud tuumaohutuslaseid teadmisi ja oskusi, neid säilitada ja ajakohastada.

Muudatusettepanek 41

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – punkt 9

Direktiiv 2009/71/Euratom

Artikkel 8

Komisjoni ettepanek

Läbipaistvus

1. Liikmesriigid tagavad, et tuumaseadmete tuumaohutusega seotud ohtudest antakse ajakohastatud **ja õigeaegset** teavet töötajatele ja elanikkonnale, pöörates eriti tähelepanu seadmete läheduses elavatele inimestele.

Esimeses lõigus kehtestatud kohustus tähendab ka, et pädev reguleeriv asutus ja loa omajad arendavad, avalikustavad ja viivad ellu oma vastutusvaldkonna läbipaistvusstrateegiat, mis hõlmab ka teavitamist tuumaseadme tavalises tööolukorras, **vabatahtlikku** nõupidamist töötajate ja üldsusega ning töötajate ja üldsuse teavitamist **tavapäratute juhtumite** ja õnnetuste korral.

2. Teavet avalikustatakse vastavalt asjaomastele riiklikele õigusaktidele ja rahvusvahelistele kohustustele ning tingimusel, et sellega ei kahjustata teisi esmajärgulisi huve (näiteks julgeolekut), mida on tunnustatud riiklike õigusaktide ja rahvusvaheliste kohustustega.

3. Liikmesriigid tagavad, et üldsusele

Muudatusettepanek

Läbipaistvus

1. Liikmesriigid tagavad, et tuumarajatiste tuumaohutusega seotud ohtudest antakse **põhjendamatu viivitusega** ajakohastatud teavet töötajatele ja elanikkonnale, pöörates eriti tähelepanu seadmete läheduses elavatele inimestele. **Tagatakse laialdane ja läbipaistev teabevahetus, mis hõlmab vajaduse korral kodanike korrapärast teavitamist ja nendega konsulteerimist.**

Esimeses lõigus kehtestatud kohustus tähendab ka, et pädev reguleeriv asutus ja loa omajad arendavad, avalikustavad ja viivad ellu oma vastutusvaldkonna läbipaistvusstrateegiat, mis hõlmab ka teavitamist tuumarajatise tavalises tööolukorras, **vajaduse korral** nõupidamist töötajate ja üldsusega ning töötajate ja üldsuse **kohest** teavitamist **vahejuhtumite** ja õnnetuste korral. **See hõlmab ka sellist olulist teavet nagu asukoha valik, ehitamine, laiendamine, käikuandmine, käitamine, käitamine pärast projektikohast kasutusiga, lõplik sulgemine ja tegevuse lõpetamine.**

2. Teavet avalikustatakse vastavalt asjaomastele riiklikele õigusaktidele ja rahvusvahelistele kohustustele ning tingimusel, et sellega ei kahjustata teisi esmajärgulisi huve (näiteks julgeolekut), mida on tunnustatud riiklike õigusaktide ja rahvusvaheliste kohustustega.

3. Liikmesriigid tagavad, et üldsusele

antakse võimalus varakult ja tõhusalt osaleda tuumaseadmete *lubade andmise menetluses* kooskõlas asjakohaste liidu ja riiklike õigusaktide ja rahvusvaheliste kohustustega.

antakse võimalus varakult ja tõhusalt osaleda tuumaseadmete *keskkonnamõju hindamisel* kooskõlas asjakohaste liidu ja riiklike õigusaktide ja rahvusvaheliste kohustustega, *eelkõige Århusi konventsiooniga*.

Muudatusettepanek 42

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – punkt 10

Direktiiv 2009/71/Euratom

Artikkel 8a

Komisjoni ettepanek

Tuumaseadmete ohutuseesmärk

1. Liikmesriigid tagavad, et riikliku raamistikuga nõutakse, et tuumaelektrijaamade asukohad valitakse, tuumajaamad projekteeritakse, ehitatakse, võetakse kasutusele, käitatakse ja nende tegevus lõpetatakse nii, et:

(a) *radioaktiivse pihkumise võimalus hoitakse ära, kõrvaldades* kõik õnnetuste jadad, mis põhjustaksid varajast või ulatuslikku pihkumist;

(b) *õnnetuste puhul, mida ei saa välistada projekteerimismeetmetega, hoitakse ära radioaktiivse pihkumise võimalus*, nii et kaitsemeetmeid üldsuse kaitseks oleks vaja ainult piiratud alal ja piiratud ajavahemikus ning et selliste meetmete võtmiseks oleks piisavalt aega ning et selliste õnnetuste sagedus oleks võimalikult väike.

2. Liikmesriigid tagavad, et riikliku raamistikuga nõutakse, et lõikes 1 sätestatud eesmärki kohaldataks olemasolevate tuumarajatiste suhtes

Muudatusettepanek

Tuumaseadmete ohutuseesmärk

1. Liikmesriigid tagavad, et riikliku raamistikuga nõutakse, et tuumarajatiste asukohad valitakse, rajatised projekteeritakse, ehitatakse, võetakse kasutusele, käitatakse ja nende tegevus lõpetatakse nii, et *vältida õnnetusi ja radioaktiivset pihkumist ning õnnetuse korral leevendada selle tagajärgi, vältida radioaktiivset pihkumist ja ulatuslikku, pikaajalist, rajatisest väljapoole ulatuvat saastet järgmiste abinõudega:*

a) *kõrvaldatakse niivõrd, kui see on põhimõtteliselt teostatav*, kõik õnnetuste jadad, mis põhjustaksid varajast või ulatuslikku pihkumist;

b) *õnnetuse korral rakendatakse projekteerimismeetmeid*, nii et kaitsemeetmeid üldsuse kaitseks oleks vaja ainult piiratud alal ja piiratud ajavahemikus ning et selliste meetmete võtmiseks oleks piisavalt aega ning et selliste õnnetuste sagedus oleks võimalikult väike.

2. Liikmesriigid tagavad, et riikliku raamistikuga nõutakse, et lõikes 1 sätestatud eesmärki kohaldataks *täies ulatuses tuumarajatiste suhtes, mille*

mõistlikult *saavutatavas* ulatuses.

ehitusluba väljastatakse esmakordselt pärast ...⁺, ning mõistlikult *teostatavas* ulatuses olemasolevate tuumarajatiste suhtes.

⁺Väljaannete talitus: palun lisada käesoleva direktiivi jõustumise kuupäev.

Muudatusettepanek 43

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – punkt 10

Direktiiv 2009/71/Euratom

Artikkel 8b

Komisjoni ettepanek

Tuumaseadmete ohutuseesmärgi rakendamine

Selleks et saavutada artiklis 8a sätestatud ohutuseesmärk, tagavad liikmesriigid, et riikliku raamistikuga nõutakse, et tuumaelektrijaamad:

- a) paikneksid sellises kohas, et ***kui on võimalik, välditakse*** väliseid looduslikke ohtusid ja inimtegevusest põhjustatud ohtusid ja minimeeritakse nende mõju;
- b) projekteeritakse, ehitatakse, neid käitatakse ja nende tegevus lõpetatakse sel viisil, mis on kooskõlas mitmekordse kaitse põhimõtetega, nii et:
 - i) töötajate ja üldsuse kiirgusdoosid ei ületaks ***ettenähtud*** norme ning oleksid nii väikesed, ***kui võimalik ja mõistlik***;
 - ii) ***tavapäratuid juhtumeid*** tekiks ***nii vähe, kui võimalik***;
 - iii) õnnetuse kontrolli alt väljumise võimalust vähendatakse, tugevdades tuumaseadme valmisolekut tõhusalt hallata ***tavapäratuid juhtumeid***;
 - iv) ***kahjulike tagajärgedega tavapäratute***

Muudatusettepanek

Tuumaseadmete ohutuseesmärgi rakendamine

Selleks et saavutada artiklis 8a sätestatud ohutuseesmärk, tagavad liikmesriigid, et riikliku raamistikuga nõutakse, et tuumaelektrijaamad:

- a) paikneksid sellises kohas, et ***hoida ära*** väliseid looduslikke ohtusid ja inimtegevusest põhjustatud ohtusid ja minimeeritakse nende mõju;
- b) projekteeritakse, ehitatakse, neid käitatakse ja nende tegevus lõpetatakse sel viisil, mis on kooskõlas mitmekordse kaitse põhimõtetega, nii et:
 - i) töötajate ja üldsuse kiirgusdoosid ei ületaks ***lubatud*** norme ning oleksid nii väikesed, ***kui on põhimõtteliselt teostatav***;
 - ii) ***vahejuhtumeid*** tekiks ***võimalikult vähe***;
 - iii) õnnetuse kontrolli alt väljumise võimalust vähendatakse, tugevdades tuumaseadme valmisolekut tõhusalt hallata ***ja kontrollida vahejuhtumeid, kui nad peaksid siiski aset leidma***;
 - iv) ***vahejuhtumite*** ja projekteerimisel

sündmuste ja projekteerimisel arvessevõetavate *võimalike* õnnetuste mõju leevendatakse *ning* seadmest väljapoole kiirgusmõju ei ulatuks või see oleks minimaalne;

v) *hoitaks ära, kui võimalik, väliseid looduslikke ohtusid ja inimtegevusest põhjustatud ohtusid ja nende mõju minimeeritaks.*

arvessevõetavate õnnetuste (*kui nad peaksid siiski juhtuma*) kahjulikke tagajärgi leevendatakse, *et* kiirgusmõju ei ulatuks seadmest väljapoole või see oleks minimaalne;

v) *välise looduslike ohtude ja inimtegevusest põhjustatud ohtude esinemissagedus minimeeritakse ja nende mõju piiratakse, kuivõrd see on põhimõtteliselt teostatav.*

Muudatusettepanek 44

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – punkt 10

Direktiiv 2009/71/Euratom

Artikkel 8c

Komisjoni ettepanek

Tuumaseadmete asukoha kavandamise, projekteerimise, ehitamise, kasutuselevõtmise, tööhoidmise ja sulgemise meetodika

1. Liikmesriigid tagavad, et riikliku raamistikuga nõutakse, et loa omaja, kelle üle teeb järelevalvet pädev reguleeriv asutus:

(a) hindaks korrapäraselt, milline on tuumaseadme kiirgusmõju, mis avaldub töötajatele, üldsusele, õhule, veele ja pinnasele nii tavapärase töö kui ka õnnetuse tingimustes;

(b) korrapärasel ohutusülevaatusel määratleks, dokumenteeriks ja hindaks uuesti, vähemalt iga *kümne* aasta järel, tuumaseadme projekteerimistingimusi ning teeks projekteerimistingimuste laiendatud analüüsi, tagamaks, et rakendatakse kõiki mõistlikke parandusmeetmeid;

(c) tagaks, et projekteerimistingimuste laiendatud analüüs hõlmataks kõiki õnnetusi, juhtumeid ja nende koosmõju, sh sisemisi ja väliseid looduslikke ja

Muudatusettepanek

Tuumaseadmete asukoha kavandamise, projekteerimise, ehitamise, kasutuselevõtmise, tööhoidmise ja sulgemise meetodika

1. Liikmesriigid tagavad, et riikliku raamistikuga nõutakse, et loa omaja, kelle üle teeb järelevalvet pädev reguleeriv asutus:

a) hindaks korrapäraselt, milline on tuumarajatise kiirgusmõju, mis avaldub töötajatele, üldsusele, õhule, veele ja pinnasele nii tavapärase töö kui ka õnnetuse tingimustes;

b) korrapärasel ohutusülevaatusel määratleks, dokumenteeriks ja hindaks uuesti, vähemalt iga *kaheksa* aasta järel, tuumarajatise projekteerimistingimusi ning teeks projekteerimistingimuste laiendatud analüüsi, tagamaks, et rakendatakse kõiki mõistlikke parandusmeetmeid;

c) tagaks, et projekteerimistingimuste laiendatud analüüs hõlmataks kõiki õnnetusi, juhtumeid ja nende koosmõju, sh sisemisi ja väliseid looduslikke ja

inimtegevusest põhjustatud ohtusid ja raskeid õnnetusi, mis võivad viia selliste tingimusteni, millega ei ole projekteerimisel arvessevõetud õnnetuste puhul tegemist;

(d) töötaks välja ja rakendaks strateegiad, mille abil leevendada nii projekteerimisel arvessevõetavaid kui ka mitteamvestatavaid õnnetusi;

(e) rakendaks kõikide tuumaelektrijaamade ja, kuivõrd see on asjakohane, kõikide muude tuumaseadmete puhul raskete õnnetuste ohjamise suuniseid, millega võetakse arvesse kõiki töötingimusi, õnnetusi kasutatud tuumkütuse basseinis ja pikaajalise kuluga juhtumeid;

(f) korraldab tuumaseadmete erakorralise ohutusülevaatuse, kui pädev reguleeriv asutus leiab, et seadme esialgselt määratud kasutusiga hakkab lõppema ning kui sellise seadme kohta on esitatud kasutusea pikendamise taotlus.

2. Liikmesriigid tagavad, et riikliku raamistikuga nõutakse, et tuumaseadme ehitamiseks ja/või tööks loa andmine või loa läbivaatamine põhineb asjakohasel kohapealsel ja seadme eripära arvestaval ohutushinnangul.

3. Liikmesriigid tagavad, et riikliku raamistikuga nõutakse, et tuumaelektrijaamade ja teadustöökasutatavate selliste reaktorite puhul, mille ehitamiseks taotletakse esimest korda luba, paneks pädev reguleeriv asutus taotlejale, kohustuse näidata, et projektiga on tagatud, et südamikurikke korral on mõju piiratud kaitsekestaga.

inimtegevusest põhjustatud ohtusid ja raskeid õnnetusi, mis võivad viia selliste tingimusteni, millega ei ole projekteerimisel arvessevõetud õnnetuste puhul tegemist;

d) töötaks välja ja rakendaks strateegiad, mille abil leevendada nii projekteerimisel arvessevõetavaid kui ka mitteamvestatavaid õnnetusi;

e) rakendaks kõikide tuumaelektrijaamade ja, kuivõrd see on asjakohane, kõikide muude tuumaseadmete puhul raskete õnnetuste ohjamise suuniseid, millega võetakse arvesse kõiki töötingimusi, õnnetusi kasutatud tuumkütuse basseinis ja pikaajalise kuluga juhtumeid;

f) korraldab tuumaseadmete erakorralise ohutusülevaatuse, kui pädev reguleeriv asutus leiab, et seadme esialgselt määratud kasutusiga hakkab lõppema ning kui sellise seadme kohta on esitatud kasutusea pikendamise taotlus. ***Enne kasutusea pikendamiseks loa saamist tuleb rakendada kõik reguleeriva asutuse nõutud meetmed, et ära hoida projekteerimisel mitteamvestatavaid õnnetusi.***

2. Liikmesriigid tagavad, et riikliku raamistikuga nõutakse, et tuumaseadme ehitamiseks ja/või tööks loa andmine või loa läbivaatamine põhineb asjakohasel kohapealsel ja seadme eripära arvestaval ohutushinnangul, ***mis hõlmab ka riigiasutuse läbiviidavaid kohapealseid kontrole.***

3. Liikmesriigid tagavad, et riikliku raamistikuga nõutakse, et tuumaelektrijaamade ja teadustöökasutatavate selliste reaktorite puhul, mille ehitamiseks taotletakse esimest korda luba, paneks pädev reguleeriv asutus taotlejale, kohustuse näidata, et projektiga on tagatud, et südamikurikke korral on mõju piiratud kaitsekestaga.

Muudatusettepanek 45

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – punkt 10

Direktiiv 2009/71/Euratom

Artikkel 8d

Komisjoni ettepanek

Kohapealne hädaolukorraks valmisolek ja tegutsemine

Liikmesriigid tagavad, et riikliku raamistikuga nõutakse, et loa omaja, kelle üle teeb järelevalvet pädev reguleeriv asutus:

(a) koostab kohapeal hädaolukorras tegutsemise plaani ja ajakohastab korrapäraselt seda plaani,

(i) mis põhineb sündmustel ja asjaoludel, mis võivad nõuda kaitsemeetmete võtmist kohapeal või väljaspool;

(ii) mille peab kooskõlastama kõigi teiste asjaomaste asutustega ja milles tuleb arvestada varasemate raskete õnnetuste (kui neid juhtub) kogemusi;

(iii) milles käsitletakse erijuhtumeid, mis võivad avaldada mõju mitmele tuumaseadme sõlmele;

(b) rajab vajaliku ülesehitusega organisatsioonilise struktuuri ülesannete täpseks jaotamiseks ning tagab vajalike vahendite ja varade olemasolu;

(c) töötab välja korra, mille alusel tehakse hädaolukorras kohapeal koostööd asutuste ja ametitega hädaolukorra kõikides järkudes ja mille kohaselt tuleb

Muudatusettepanek

Kohapealne hädaolukorraks valmisolek ja tegutsemine

Liikmesriigid tagavad, et riikliku raamistikuga nõutakse, et loa omaja, kelle üle teeb järelevalvet pädev reguleeriv asutus:

(a) koostab kohapeal hädaolukorras tegutsemise plaani ja ajakohastab korrapäraselt, **vähemalt iga kaheksa aasta tagant** seda plaani,

(i) mis põhineb sündmustel ja asjaoludel, mis võivad nõuda kaitsemeetmete võtmist kohapeal või väljaspool;

(ii) mille peab kooskõlastama kõigi teiste asjaomaste asutustega ja milles tuleb arvestada varasemate raskete õnnetuste (kui neid juhtub) kogemusi;

(iii) milles käsitletakse eelkõige juhtumeid, mis võivad avaldada mõju mitmele tuumaseadme sõlmele;

(iii a) milles võetakse arvesse läheduses paiknevate teiste ohtlike (Seveso III tüüpi) tööstusrajatistega seotud kumuleeruvaid riske;

(b) rajab vajaliku ülesehitusega organisatsioonilise struktuuri ülesannete täpseks jaotamiseks ning tagab vajalike vahendite ja varade olemasolu;

(c) töötab välja korra, mille alusel tehakse hädaolukorras kohapeal koostööd asutuste ja ametitega hädaolukorra kõikides järkudes ja mille kohaselt tuleb

korrapäraselt harjutusi teha;

(d) töötab välja töötajate kohapealse valmisoleku juhised, kuidas **tavapäratute juhtumite** ja õnnetuste korral tegutseda;

(e) kehtestab piiriülese ja rahvusvahelise koostöö korra, sealhulgas varem kindlaks määratud meetmed välisabi saamiseks, kui seda kohapeal vajatakse;

(f) rajab kohapealse hädaolukorras tegutsemise keskuse, mis on looduslike ohtude ja kiirguse eest piisavalt kaitstud, nii et selles on võimalik elada;

(g) võtab hädaolukorras kaitsemeetmeid, et leevendada inimeste tervisele avalduda võivaid tagajärgi ning õhu, vee ja pinnase saastamist.

korrapäraselt harjutusi teha;

(d) töötab välja töötajate kohapealse valmisoleku juhised, kuidas **vahejuhtumite** ja õnnetuste korral tegutseda;

(e) kehtestab piiriülese ja rahvusvahelise koostöö korra, sealhulgas varem kindlaks määratud meetmed välisabi saamiseks, kui seda kohapeal vajatakse;

(f) rajab kohapealse hädaolukorras tegutsemise keskuse, mis on looduslike ohtude ja kiirguse eest piisavalt kaitstud, nii et selles on võimalik **kriisijuhtimise olukorra tekkides ja selle kestel** elada;

(g) võtab hädaolukorras kaitsemeetmeid, et leevendada inimeste tervisele avalduda võivaid tagajärgi ning õhu, vee ja pinnase saastamist.

Muudatusettepanek 46

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – punkt 11

Direktiiv 2009/71/Euratom

Artikkel 8e

Komisjoni ettepanek

Vastastikused eksperdihindamised

1. Tuumaohutuse jätkuva parandamise eesmärgil hindavad liikmesriigid vähemalt kord **kümne** aasta jooksul ise oma riiklikku raamistikku ja pädevaid reguleerivaid asutusi ning kutsuvad vähemalt kord **kümne** aasta jooksul oma riiklikku raamistikku ja/või pädevaid reguleerivaid asutusi hindama rahvusvahelised eksperdid. Eksperdihindamiste tulemustest teavitatakse liikmesriike ja komisjoni.

Muudatusettepanek

Vastastikused eksperdihindamised

1. Tuumaohutuse jätkuva parandamise eesmärgil hindavad liikmesriigid vähemalt kord **kaheksa** aasta jooksul ise oma riiklikku raamistikku ja pädevaid reguleerivaid asutusi ning kutsuvad vähemalt kord **kaheksa** aasta jooksul oma riiklikku raamistikku ja/või pädevaid reguleerivaid asutusi hindama rahvusvahelised eksperdid. Eksperdihindamiste tulemustest teavitatakse liikmesriike ja komisjoni. ***Euroopa Parlamenti teavitatakse korrapäraselt vastastikuste eksperdihindamiste tulemustest ning nendega seotud meetmetest ja kavadest.***

2. Liikmesriigid korraldavad pädevate reguleerivate asutuste toetusel korrapäraselt vähemalt iga kuue aasta järel süsteemseid vastastikuseid temaatilisi kohapealseid eksperdihindamisi ning lepivad kokku nende rakendamise ajakava ja viisi. Sel eesmärgil liikmesriigid:

(a) valivad ühiselt, **tihedas koostöös komisjoniga** ühe või mitu tuumaseadmete tuumaohutuse alast teemat; kui liikmesriigid ei suuda ühiselt valida ühtegi teemat käesolevas lõikes sätestatud aja jooksul, valib komisjon vastastikuste eksperdihindamiste teemad;

(b) teevad koostöös loa omajatega **kõnealuste teemade alusel** riiklikke hindamisi ja avalikustavad **hindamise** tulemused;

(c) valivad ühiselt meetoodika, korraldavad ja teevad vastastikuseid eksperdihindamisi punktis b osutatud riiklike hindamiste kohta **ja kutsuvad komisjoni neis osalema**;

(d) avaldavad punktis c osutatud eksperdihindamiste tulemused.

3. Iga liikmesriik, kus tehakse lõike 2 **kohane vastastikune eksperdihindamine**, korraldab eksperdihindamisest saadud asjaomaste tehniliste soovitude projekti ja rakendamiskava oma territooriumil **ja teavitab sellest komisjoni**.

4. Kui komisjon teeb kindlaks, et vastastikuse eksperdihindamise tehniliste soovitude täitmisel ilmneb olulisi lahknemusi või viivitust, palub komisjon

2. Liikmesriigid korraldavad pädevate reguleerivate asutuste toetusel korrapäraselt vähemalt iga kuue aasta järel süsteemseid vastastikuseid temaatilisi kohapealseid eksperdihindamisi ning lepivad kokku nende rakendamise ajakava ja viisi. Sel eesmärgil **teevad** liikmesriigid **otsusega 2007/530/Euratom moodustatud tuumaohutust reguleerivate asutuste Euroopa töörihma (ENSREG) raames järgmist**:

(a) valivad ühiselt ühe või mitu tuumaseadmete tuumaohutuse alast teemat; kui liikmesriigid ei suuda ühiselt valida ühtegi teemat käesolevas lõikes sätestatud aja jooksul, valib komisjon vastastikuste eksperdihindamiste teemad;

(b) **hindavad, mil määral on kõnealuseid teemasid käsitletud, ning vajaduse korral teevad tihedas** koostöös loa omajatega **seadmete** riiklikke hindamisi, **mida omakorda peab hindama pädev reguleeriv asutus**, ja avalikustavad tulemused;

(c) valivad ühiselt meetoodika ning korraldavad ja teostavad vastastikuseid eksperdihindamisi punktis b osutatud riiklike hindamiste kohta;

(d) avaldavad punktis c osutatud eksperdihindamiste tulemused.

2 a. Esimese vastastikuse temaatilise eksperdihindamise teema otsustatakse hiljemalt ...⁺.

3. Iga liikmesriik, kus tehakse lõike 2 **kohaseid vastastikuseid eksperdihindamisi, teatab tulemustest kõigile liikmesriikidele ja komisjonile** ning korraldab eksperdihindamisest saadud asjaomaste tehniliste soovitude projekti ja rakendamiskava oma territooriumil **ning avaldab võetavate meetmete tegevuskava**.

4. Kui komisjon, **oma tegevust tihedalt ENSREGiga kooskõlastades**, teeb kindlaks, et vastastikuse eksperdihindamise tehniliste soovitude täitmisel ilmneb olulisi

puudustega mitteseotud liikmesriigi pädevat asutust teha kontrollkäik, et saada täielik pilt olukorrast, ning teatada asjaomasele liikmesriigile, milliseid meetmeid tuleks võtta ilmnenu puuduste kõrvaldamiseks.

5. Kui **juhtub** õnnetus või **tavapäratu juhtum, mis põhjustab varajase või ulatusliku pihkumise, nii et** tuleb väljaspool võtta hädaolukorrameetmeid ja üldsuse kaitse meetmeid, tellib asjaomane liikmesriik kuue kuu jooksul vastavalt lõikele 2 tuumaseadme kohta vastastikuse eksperdihindamise, **milles kutsub komisjoni osalema.**

lahknevusi või viivitusi, palub komisjon puudustega mitteseotud liikmesriigi pädevat asutust teha kontrollkäik, et saada täielik pilt olukorrast, ning teatada asjaomasele liikmesriigile, milliseid meetmeid tuleks võtta ilmnenu puuduste kõrvaldamiseks.

5. Kui **toimub** õnnetus või **vahejuhtum, mille tõttu** tuleb väljaspool võtta hädaolukorrameetmeid ja üldsuse kaitse meetmeid, tellib asjaomane liikmesriik kuue kuu jooksul vastavalt lõikele 2 tuumaseadme kohta vastastikuse eksperdihindamise.

+Väljaannete talitus: palun lisada kuupäev: kolm aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist.

Muudatusettepanek 47

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 1 – punkt 11
Direktiiv 2009/71/Euratom
Artikkel 8f

Komisjoni ettepanek

Tuginedes vastavalt artikli 8e lõikele 2 tehtud vastastikuste eksperdihindamiste tulemustele ja sellest tulenevatele tehnilistele soovitudele, arvestades läbipaistvuse ning tuumaohutuse jätkuva suurendamise põhimõtet, peavad liikmesriigid koos pädevate reguleerivate asutustega töötama välja artikli 8e lõike 2 punktis a osutatud teemakohased suunised.

Muudatusettepanek

Tuginedes vastavalt artikli 8e lõikele 2 tehtud vastastikuste eksperdihindamiste tulemustele ja sellest tulenevatele tehnilistele soovitudele, arvestades läbipaistvuse ning tuumaohutuse jätkuva suurendamise põhimõtet, peavad liikmesriigid koos pädevate reguleerivate asutustega töötama välja artikli 8e lõike 2 punktis a osutatud teemakohased suunised.

Temaatiliste vastastikuste eksperdihindamiste tulemusi kasutatakse selleks, et edendada tuumaenergia valdkonna arutelusid, mis võivad tulevikus viia selleni, et töötatakse välja ühenduse ühtlustatud

tuumaohutusriteeriumid.

SELETUSKIRI

juulil 2009. aastal jõustus direktiiv, millega loodi tuumaseadmete tuumaohutust käsitlev ühenduse raamistik¹ eesmärgiga alustada ELi ühise tuumaohutuse raamistiku loomist. Direktiivi eesmärk on säilitada ja edendada tuumaohutuse jätkuvat parandamist, kusjuures liikmesriigid peavad selles küsimuses kehtestama asjakohase riikliku korra. See hõlmab selliseid teemasid nagu siseriiklike õigusaktide sätete ja tuumarajatiste tuumaohutust reguleeriva organisatsioonilise raamistiku loomine, pädevate reguleerivate asutuste kohustused ja vastutus, loa omajad, töötajate haridus ja väljaõpe, avalik teave ja nõue, et pädev asutus oleks funktsionaalselt eraldatud muu tuumaenergia edendamise või kasutamise tegeleva asutuse või organisatsiooni pädevast reguleerivast asutusest. Direktiivis sätestatakse ka, et liikmesriigid peavad vähemalt kord kümne aasta jooksul hindama ise ja kutsuma oma siseriiklikku raamistikku ja/või pädevaid reguleerivaid asutusi hindama rahvusvahelised eksperdid ning hinnangute tulemustest teavitatakse liikmesriike ja Euroopa Komisjoni.

Pärast Fukushima tuumaõnnetust palusid ELi riigijuhid ja valitsus, et Euroopa Komisjon teostaks koos Euroopa tuumaohutuse töörühmaga (ENSREG) vastupidavushindamisi. See ühisel meetodil põhinev tegevus näitas, et kõikidel liidu tuumaseadmetel on nõuetekohane tuumaohutuse tase, et edasi tegutseda. Kuid ELi tugeva ohutuskultuuri tõttu esitati vastupidavushindamise tulemusel ka rida soovitusi, näiteks erisoovitused väliste ohutegurite, ohutuse vähenemise, tõsiste õnnetusjuhtumite ja lennuõnnetuste puhuks. Komisjon soovitas oma teatises² vaadata läbi tuumaohutuse direktiivi järgmised valdkonnad: ohutusmenetlused ja -raamistikud, tuumavaldkonda reguleeriva asutuse osa ja vahendid, avatus ja läbipaistvus, seire ja kontrollimine.

Komisjon tegi seetõttu 2013. aasta juunis ettepaneku tuumaohutuse direktiivi muuta, tugevdada ja täiendada, ühendades tehnilised täiustused ulatuslikumate ohutuse küsimustega nagu valitsemistava, läbipaistvus ja kohapealne valmisolek ja tegutsemine. Seetõttu on ettepanekus nõue, et tuleb tagada pädevate reguleerivate asutuste tegelik iseseisvus ja välja arendada kriteeriumid tuumavaldkonda reguleerivate asutuste rolli, eelarve, töötajate ja reguleerivate ülesannete jaoks. Ettepanek hõlmab ka loa omaja esmavastutust ja rõhutab vajadust ohutuse igakülgse hindamise ja piisavate mitmekordsete kaitsesätete järele. Tööjõule kohalduvad vajaliku ettevalmistuse, kogemuste ja oskuste nõuded kehtivad ka allahankijate töötajate kohta. Viimaseks kirjeldatakse, milline on läbipaistvusstrateegia, mille tuumavaldkonda reguleeriv asutus ja loa omajad arendavad, avalikustavad ja rakendavad, ning hõlmatud on karistussätted.

Komisjoni ettepanek sätestab ka tuumaseadmete ohutuseesmärgid kogu olelusingi jooksul ja

¹ Nõukogu direktiiv 2009/71/Euratom, 25. juuni 2009, millega luuakse tuumaseadmete tuumaohutust käsitlev ühenduse raamistik, *Euroopa Liidu Teataja* L 172, 2.7.2009, lk 0018–0022.

² Komisjoni teatis nõukogule ja Euroopa Parlamendile Euroopa Liidu tuumaelektriinimise riskide ja ohutuse igakülgse hindamise (nn vastupidavustestide) ja sellega seotud meetmete kohta. 4.10.2012, COM(2012) 571 final.

nõuded tuumaseadmetele, rõhutades väliseid looduslikke ja inimtegevusest tulenevaid ohte ja mitmekordset kaitset. See loob ka meetodi tuumaelektrijaama olemusringi kõikide etappide (tuumaseadme asukoha valik, projekteerimine, ehitamine, kasutuselevõtmine, käitamine ja selle tegevuse lõpetamine) jaoks. Eelkõige rõhutatakse õnnetusjuhtumisteks valmisoleku strateegiate tähtsust ja sätestatakse eeskirjad kohapealseks valmisolekuks, sh kohapealne hädaolukorrakeskus.

Viimaks luuakse komisjoni ettepanekuga korrapärase ohutusülevaatus, vastastikuste eksperdihindamiste menetlused ja juhised. Ettepaneku järgi peavad liikmesriigid vähemalt iga kümne aasta järel hindama oma siseriiklikku raamistikku ja pädevaid reguleerivaid asutusi. Samuti peavad nad kutsuma rahvusvahelised eksperdid hindama oma riiklikku raamistikku ja/või pädevaid reguleerivaid asutusi ning eksperdihindamiste tulemustest teavitatakse liikmesriike ja komisjoni. Komisjon teeb ka ettepaneku, et liikmesriigid korraldavad vähemalt iga kuue aasta järel vastastikuseid temaatilisi eksperdihindamisi, kus nad valivad ühiselt välja ühe või mitu konkreetset tuumaohutusega seotud teemat ja teostavad ühiselt vastastikused eksperdihindamised. Juhul kui liikmesriigid ei suuda valida ühtki teemat, valib komisjon vastastikuse eksperdihindamise teema.

RAPORTÖÖRI SOOVITUSED

Raportöör tunneb heameelt komisjoni ettepaneku üle tugevdada praegust ühenduse tuumaohutust reguleerivat raamistikku. Ta rõhutab eelkõige vajadust ennetada vahejuhtumeid ja õnnetusjuhtumeid, samuti oskust vahejuhtumi puhul või hädaolukorras tõhusalt tegutseda. Hädaolukorras valmistumine ja kooskõlastatud tegevus hädaolukorras on tuumaohutuse olemus.

Seoses mõistetega soovib raportöör, et need tuleks nii palju kui võimalik ühtlustada terminitega, mida kasutab Rahvusvaheline Aatomienergiaagentuur (IAEA), selleks et oleks ühtlus üleilmselt määratletud standardites ja menetlustes.

Raportöör soovib kehtestada liikmesriikides selged nõuded, et tagada pädevate reguleerivate asutuste sõltumatus, eelkõige seoses töötajate ja rahaliste vahendite nõuetekohase taseme ja läbipaistvusega. Raportöör usub, et Euroopa Komisjonil on tähtis osa tuumaenergia usaldusväärsemaks muutmisel.

Peale selle toetab raportöör korrapärase hindamise sätteid, nii vastastikust eksperdihindamist kui ka temaatilisi vastastikusi eksperdihindamisi iga kuue aasta järel. Ta teeb ettepaneku, et esimese vastastikuse eksperdihindamise teema tuleks otsustada hiljemalt kolm aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist. Samuti teeb ta ka ettepaneku, et temaatiliste vastastikuste eksperdihindamiste tulemusi kasutatakse selleks, et edendada arutelusid tuumaühenduses, mis võib viia tulevikus ühtlustatud ühenduse tuumaohutuskriteeriumite loomiseni.

Lõpetuseks kutsub raportöör üles läbi vaatama praegust Euratomi lepingut, et võimaldada tuumaohutuse valdkonnas läbipaistvamat ja demokraatlikumat otsustusprotsessi, mis oleks võrreldav teiste energiaallikate puhul kasutatava otsustusprotsessiga, mille sätteid reguleerib Euroopa Liidu toimimise leping.

ÕIGUSKOMISJONI ARVAMUS ÕIGUSLIKU ALUSE KOHTA

21.3.2014

Pr Amalia Sartori

Esimees

Tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjon

BRÜSSEL

Teema: Ettepanek võtta vastu nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2009/71/Euratom, millega luuakse tuumaseadmete tuumaohutust käsitlev ühenduse raamistik (COM(2013)0715 – C7-0385/2013 – 2013/0340(NLE)) – arvamus õigusliku aluse kohta

Austatud proua esimees

Palusite 21. veebruari 2014. aasta kirjas õiguskomisjonilt vastavalt kodukorra artiklile 37 arvamust komisjoni kõnealuse ettepaneku (nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2009/71/Euratom, millega luuakse tuumaseadmete tuumaohutust käsitlev ühenduse raamistik (COM(2013)0715)) õigusliku aluse muutmise sobivuse kohta.

I. Taust

Komisjon avaldas 17. oktoobril 2013 ettepaneku võtta vastu nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2009/71/Euratom, millega luuakse tuumaseadmete tuumaohutust käsitlev ühenduse raamistik. Ettepanekuga muudetakse nõukogu 25. juuni 2009. aasta direktiivi 2009/71/Euratom, millega luuakse tuumaseadmete tuumaohutust käsitlev raamistik¹. Ettepaneku õiguslik alus on Euroopa Aatomienergiaühenduse (Euratom) asutamislepingu 3. peatükk, eelkõige selle artiklid 31 ja 32.

Tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni raporti projekt (raportöör Romana Jordan) on kavandatud vastuvõtmiseks ITRE-komisjonis 18. märtsil, et võimaldada parlamendil võtta vastu seisukoht aprilli täiskogu istungil. Raporti projekti kohta on esitatud mitmeid muudatusettepanekuid, mille eesmärk on muuta ettepaneku õiguslikku alust ning asendada viide Euratomi asutamislepingu artiklitele 31 ja 32 viitega Euroopa Liidu toimimise lepingule, eelkõige selle artiklitele 153, 191 ja 192 kui direktiivi õiguslikele alustele.

Tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni esimees palus 21. veebruari 2014. aasta kirjas õiguskomisjonilt vastavalt kodukorra artiklile 37 arvamust kavandatava direktiivi

¹ ELT L 172, 2.7.2009, lk 18.

õigusliku aluse sobivuse kohta.

II. Ettepanek

Ettepanekus viidatakse Jaapanis Fukushima 2011. aastal toimunud tuumaõnnetusele ja asjaolule, et kogu maailmas on uuesti poliitilise tähelepanu keskmes vajadus vähendada tuumaohu ja parandada tuumaohutust, samuti nn vastupidavushindamistele, mis viidi läbi, et hinnata Euroopa Liidu tuumaelektrijaamade ohutust ja vastupidavust.

Ettepaneku põhielemendid on järgmised:

- Tagatakse radioaktiivsete heidete vältimine tuumaseadmete olelusringi kõikides etappides (tuumaseadme asukoha valikul, seadme projekteerimisel, ehitamisel, kasutuselevõtmisel, käitamisel ja selle tegevuse lõpetamisel).
- Kriteeriumid ja nõuded, mis tagavad reguleerivate asutuste tegeliku sõltumatus, sealhulgas tegelik sõltumatus otsuste tegemisel, asjakohased eelarveeraldised ja sõltumatus eelarve täitmisel, selged nõuded töötajate ametisse nimetamiseks ja ametist vabastamiseks, huvide konflikti vältimiseks ja lahendamiseks, vajaliku kvalifikatsiooniga, kogemuste ja teadmistega töötajate piisav arv.
- Ettepanekuga nähakse ette, et nii pädev reguleeriv asutus kui ka loa omaja on kohustatud arendama läbipaistvuse strateegiat, mis hõlmab teavitamist tuumaseadmete tavapäraistes töötingimustes ning suhtlemist õnnetusjuhtumi või erakorralise sündmuse korral. Avalikkuse rolli rõhutatakse nõudega, et avalikkus peab tegelikult osalema tuumaseadmete lubade andmise menetluses.
- Võetakse kasutusele tuumaseadmete üldised ohutuseesmärgid ning kehtestatakse üksikasjalikumad sätted tuumaseadmete olelusringi etappide jaoks, sealhulgas metodoloogilised nõuded tuumaseadmete asukoha valiku, seadmete projekteerimise, ehitamise, kasutuselevõtmise, käitamise ja tegevuse lõpetamise kohta.
- Tuumaseadme juures peab olema kohapealne hädaolukorralduskeskus, mis on piisavalt kaitstud välismõju või tõsise õnnetuse, sealhulgas kiirgusõnnetuse eest ning kus peavad olema vajalikud materjalid raskete õnnetuste tagajärgede leevendamiseks.
- Lisatakse uued sätted, mis käsitlevad enesehindamist ja tuumaseadmete vastastikuseid eksperdihindamisi, mille aluseks valivad liikmesriigid ühiselt ja tihedas koostöös komisjoniga tuumaohutuse teemad.

III. Raporti projekti muudatusettepanekud

Esiteks tuleb mainida muudatusettepanekuid, mis on esitatud ITRE-komisjoni raporti projekti kohta ning milles püütakse konkreetselt muuta kavandatava direktiivi õiguslikku alust ja selle institutsioonilist olemust. Nii püütakse Kathleen Van Brempti ja Teresa Riera Madurelli muudatusettepanekus nr 33 ning Michèle Rivasi ja Corinne Lepage'i muudatusettepanekus nr 34 muuta direktiivi pealkirja – nõukogu direktiivist saaks Euroopa Parlamendi ja nõukogu

direktiiv.

Konkreetselt püütakse esimesena mainitud autorite muudatusettepanekuga nr 35 muuta õiguslikku alust, asendades volituses 1 esitatud viited Euratomi asutamislepingu artiklitele 31 ja 32 viidetega ELi toimimise lepingu artiklitele 191 ja 192, samas kui järgmisena nimetatud kahe autori muudatusettepanekus nr 36 esildatakse volituses 1 direktiivi õiguslike alustena artikleid 191, 192 ja 153. Samuti võiks ära märkida Bernd Lange muudatusettepaneku nr 85, milles soovitatakse direktiivi sobiva õigusliku alusena ELi toimimise lepingut.

Esitati ka muudatusettepanekuid, et kohandada direktiivi vastuvõtmise menetlust muudetud õiguslike alustega. Nii soovitakse volituse 2 muudatusettepanekutes nr 37 ja 38 jätta välja viide teadus- ja tehnikakomitee poolt liikmesriikide teadusekspertide seast valitud ekspertide komiteele, mis on Euratomi asutamislepingu kohaselt kohustuslik nõue, samas kui volituse 3 muudatusettepanekus nr 39 viidatakse direktiivi vastuvõtmisel kohaldatavale seadusandlikule tavamenetlusele.

Lisaks on esitatud ettepanekuid, mida võib pidada direktiivi sisu muutvateks kooskõlas esildatud alternatiivsete õiguslike alustega. Muudatusettepanekutes nr 40 (põhjendus 4 a uus) ja nr 41 (põhjendus 4 b uus) osutatakse läbipaistvuse ja üldsuse osalemise nõuetele Århusi konventsioonis, mille osaline on Euroopa Liit, mitte Euroopa Aatomienergiaühendus.

Põhjenduse 1 muudatusettepanekuga nr 42 püütakse muuta eesmärkide määratlust, et viia need vastavusse samade autorite muudatusettepanekuga, mille eesmärk on võtta direktiivi õigusliku alusena kasutusele ELi toimimise lepingu keskkonnaalased artiklid. Muudatusettepanekuga asendatakse ettepanekus Euratomi asutamislepingu artikli 2 punkti b kohane viide ohutusnormide kehtestamisele kogu elanikkonna ja töötajate jaoks viitega ELi toimimise lepingu artiklile 191 ning direktiivi eesmärkide määratlusega, mis on kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 191 eesmärkidega.

Sarnaselt võetaks põhjenduse 2 muudatusettepanekus nr 44 kogu elanikkonna ja töötajate tervisekaitse normide aluseks ELi toimimise lepingu artikkel 153. Mainida võiks ka muudatusettepanekut nr 43 (põhjendus 1 a uus), sest sellest nõutakse tuumaenergia käsitamist energiaallikana samal alusel nagu muude energiaallikate puhul ELi toimimise lepingu raames.

Parlamendiliikmed, kes esitasid muudatusettepanekuid, mille eesmärk oli muuta õiguslikku alust ja direktiivi eesmärkide määratlust, esitasid samuti muudatusettepanekuid artiklite kohta, mida võiks pidada esildatud alternatiivsete õiguslike aluste valikut toetavaks. Selliste muudatusettepanekute seast võiks mainida järgmisi muudatusettepanekuid:

– muudatusettepanek nr 89 ettepaneku artikli 1 lõike 1 punkti a (uus) kohta, millega asendatakse Euratomi asutamislepingu terminoloogia direktiivi otstarbe osas, lisades viite keskkonnale ning nõudes kogu elanikkonna, töötajate ja keskkonna kaitset mis tahes tuumaseadme kiirgusohu eest;

– muudatusettepanek nr 132 artikli 1 lõike 1 punkti 9 kohta, milles nõutaks Århusi konventsiooni järgimist eelkõige üldsuse osalemise puhul, ning muudatusettepanekud nr 152 ja 165 artikli 1 lõike 1 punkti 10 kohta, millega asendatakse kaks Euratomi asutamislepingust

võetud viidet õhule, veele ja pinnasele viitega keskkonnale;

– muudatusettepanek nr 164 artikli 1 lõike 1 punkti 10 kohta, millega lisatakse uus lõige, mille kohaselt peaksid loa omajad tuumaohutuse pärast muret tundva üldsuse ja valitsusväliste organisatsioonide osalemist heaks kiitma, lubama ja soodustama kohapeal hädaolukorraks valmisoleku ja tegutsemise meetmete puhul, ning muudatusettepanek nr 181 artikli 1 lõike 1 punkti 11 kohta, milles nähtaks ette valitsusorganisatsioonide keskne roll tuumaseadmete ohutuse kontrolliga seotud konkreetsete teemade valimismenetluses.

VI. Esildatud õiguslikud alused

a) Ettepaneku esialgne õiguslik alus

Komisjoni ettepaneku aluseks on Euratomi asutamislepingu artiklid 31 ja 32 (II jaotise 3. peatükk: tervisekaitse), mis on sõnastatud järgmiselt:

Artikkel 31

Komisjon töötab põhistandardid välja pärast seda, kui ta on saanud arvamuse eksperdirühmalt, kelle teadus- ja tehnikakomitee on määranud liikmesriikide teadusekspertide, eriti tervishoiuekspertide hulgast. Nende põhistandardite kohta saab komisjon majandus- ja sotsiaalkomitee arvamuse.

Pärast Euroopa Parlamendiga konsulteerimist kehtestab nõukogu kvalifitseeritud häälteenamusega põhistandardid komisjoni ettepaneku põhjal, kes edastab nõukogule nimetatud komiteede arvamused.

Artikkel 32

Komisjoni või liikmesriigi taotlusel võib põhistandardid uuesti läbi vaadata ja neid täiendada kooskõlas artiklis 31 sätestatud menetlusega.

Komisjon vaatab läbi iga liikmesriigi sellekohase taotluse.

Artiklis 31 nimetatud põhistandardid on kindlaks määratud Euratomi asutamislepingu artiklis 30, mille sisu on järgmine:

Artikkel 30

Ühenduse piires kehtestatakse põhistandardid töötajate ja kogu elanikkonna tervise kaitseks ioniseerivast kiirgusest tulenevate ohtude eest.

Väljend „põhistandardid” tähendab:

- a) suurimaid lubatud doose, mis tagavad piisava ohutuse;*
- b) suurimaid lubatud kiiritus- ja saastetasemeid;*
- c) töötajate meditsiinilise järelevalve põhimõtteid.*

b) Muudatusettepanekutes esildatud õiguslikud alused

Muudatusettepanekutes, millega püütakse muuta õiguslikku alust, esildatakse õiguslike

alustena ELi toimimise lepingu artikleid 191 ja 192, mis käsitlevad keskkonnakaitset, ja artiklit 153 sotsiaalpoliitika kohta. Kõnealused artiklid on järgmised:

Artikkel 191

(endine EÜ asutamislepingu artikkel 174)

1. Liidu keskkonnapoliitika aitab kaasa järgmiste eesmärkide taotlemisele:

- keskkonna säilitamine, kaitsmine ja selle kvaliteedi parandamine;*
- inimese tervise kaitsmine;*
- loodusressursside kaalutletud ja mõistlik kasutamine;*
- meetmete edendamine rahvusvahelisel tasandil, selleks et tegelda piirkondlike ja ülemaailmsete keskkonnaprobleemidega ja eelkõige võidelda kliimamuutuste vastu.*

2. Liidu keskkonnapoliitika, võttes arvesse liidu eri piirkondade olukorra mitmekesisust, seab eesmärgiks kaitstuse kõrge taseme. See rajaneb ettevaatusprintsiiibil ja põhimõtetel, mille järgi tuleb võtta ennetusmeetmeid ja keskkonnakahjustus heastada eeskätt kahjustuse kohas, saastaja peab aga maksma.

Sellega seoses sisaldavad keskkonnakaitse nõuetele vastavad ühtlustamismeetmed vajaduse korral kaitseklauslit, mis lubab liikmesriikidel majandusvälistel keskkonnakaitsealsetel põhjustel võtta liidu kontrollimenetlusele alluvaid ajutisi meetmeid.

3. Oma keskkonnapoliitikat ette valmistades võtab liit arvesse:

- kättesaadavaid teaduslikke ja tehnilisi andmeid;*
- liidu eri piirkondade keskkonnatingimusi;*
- meetme võtmise või võtmata jätmise potentsiaalseid tulusid ja kulusid;*
- liidu kui terviku majanduslikku ja sotsiaalset arengut ning tema piirkondade tasakaalustatud arengut.*

4. Oma pädevuse piires teevad liit ja liikmesriigid koostööd kolmandate riikide ja pädevate rahvusvaheliste organisatsioonidega. Liidu koostöö korralduse võib kokku leppida liidu ja asjaomaste kolmandate isikute vaheliste lepingutega.

Eelmine lõik ei piira liikmesriikide pädevust pidada läbirääkimisi rahvusvahelistes organites ja sõlmida rahvusvahelisi lepinguid.

Artikkel 192

(endine EÜ asutamislepingu artikkel 175)

1. Toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ning pärast konsulteerimist majandus- ja sotsiaalkomitee ning regioonide komiteega, otsustavad Euroopa Parlament ja nõukogu, missuguseid meetmeid tuleb liidul võtta, et saavutada artiklis 191 seatud eesmärgid.

2. Erandina lõikes 1 sätestatud otsustamismenetlusest ja ilma et see piiraks artikli 114 kohaldamist, võtab nõukogu pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendi, majandus- ja sotsiaalkomitee ning regioonide komiteega seadusandliku erimenetluse kohaselt vastu:

a) peamiselt maksusätteid;

b) meetmeid, mis käsitlevad:

– asulaplaneerimist;

– veeressursside kvantitatiivset majandamist või mis otseselt või kaudselt mõjutavad nende ressursside kättesaadavust;

– maa kasutamist, välja arvatud jäätmemajandus;

c) meetmeid, mis mõjutavad oluliselt liikmesriigi valikut erinevate energiaallikate vahel ning tema energiavarustuse üldstruktuuri.

Nõukogu võib komisjoni ettepaneku põhjal ning pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendi, majandus- ja sotsiaalkomitee ning regioonide komiteega ühehäälselt teha otsuse kohaldada seadusandlikku tavamenetlust esimeses lõigus märgitud valdkondade suhtes.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võtavad seadusandliku tavamenetluse kohaselt ning pärast konsulteerimist majandus- ja sotsiaalkomitee ning regioonide komiteega vastu üldised tegevusprogrammid, milles määratakse kindlaks esmatähtsad eesmärgid.

Nende programmide elluviimiseks vajalikud meetmed võetakse vastu olenevalt juhtumist kas lõike 1 või 2 tingimuste kohaselt.

4. Ilma et see piiraks teatavaid liidu poolt vastuvõetavaid meetmeid, rahastavad ja rakendavad keskkonnapoliitikat liikmesriigid.

5. Kui lõike 1 sätetel rajanev meede tekitab liikmesriigi ametiasutustele ebaproportsionaalseks peetavaid kulusid, siis sätestatakse kõnealuses meetmes, ilma et see piiraks võimalust kohaldada põhimõtet, et saastajal tuleb maksta, asjakohased sätted:

– ajutiste eranditena ja/või

– rahaliste toetustena artikli 177 kohaselt loodud Ühtekuuluvusfondist.

Artikkel 153

(endine EÜ asutamislepingu artikkel 137)

1. Pidades silmas artikli 151 eesmärkide saavutamist, toetab ja täiendab liit liikmesriikide meetmeid järgmistes valdkondades:

a) eelkõige töökeskkonna parandamine, et kaitsta töötajate tervist ja turvalisust;

b) töötõingimused;

c) töötajate sotsiaalkindlustus ja sotsiaalkaitse;

d) töötajate kaitse, kui nende tööleping lõpetatakse;

e) töötajate teavitamine ja ärakuulamine;

f) töötajate ja tööandjate huvide esindatus ja kollektiivne kaitse, sealhulgas ühine otsusetegemine, kui lõikest 5 ei tulene teisiti;

g) seaduslikult liidu territooriumil elavate kolmandate riikide kodanike töötõingimused;

h) tööturul väljatõrjutud isikute integreerimine, ilma et see piiraks artikli 166 kohaldamist;

i) meeste ja naiste võrdõiguslikkus seoses nende võimalustega tööturul ja kohtlemisega tööol;

j) sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemine;

k) sotsiaalkaitsesüsteemide moderniseerimine, ilma et see piiraks punkti c kohaldamist.

2. Selleks võivad Euroopa Parlament ja nõukogu:

a) võtta meetmeid, mis on kavandatud liikmesriikidevahelise koostöö edendamiseks algatuste abil, mille eesmärk on teadmiste täiendamine, teabe ja parimate tavade vahetuse arendamine, uuenduslike lähenemisviiside soodustamine ja kogemustele hinnangu andmine, ilma seejuures liikmesriikide õigusnorme ühtlustamata;

b) lõike 1 punktides a–i osutatud valdkondades direktiivide abil vastu võtta miinimumnõuded järkjärguliseks rakendamiseks, arvestades igas liikmesriigis kehtivaid tingimusi ja tehnilisi eeskirju. Sellistes direktiivides hoidutakse haldus-, finants- ja õiguslike piirangute kehtestamisest viisil, mis pidurdaks väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete loomist ja arengut.

Euroopa Parlament ja nõukogu teevad otsuse seadusandliku tavamenetluse kohaselt pärast konsulteerimist majandus- ja sotsiaalkomitee ning regioonide komiteega.

Lõike 1 punktides c, d, f ja g osutatud valdkondades teeb nõukogu otsuse seadusandliku erimenetluse kohaselt ühehäälselt pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendi ja nimetatud komiteedega.

Nõukogu võib komisjoni ettepaneku põhjal pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga teha ühehäälselt otsuse muuta seadusandlik tavamenetlus kehtivaks ka käesoleva artikli lõike 1 punktide d, f ja g suhtes.

3. Liikmesriik võib usaldada lõike 2 kohaselt vastuvõetud direktiivide rakendamise või vajaduse korral artikli 155 kohaselt vastu võetud nõukogu otsuse rakendamise tööturu osapooltele nende ühise taotluse põhjal.

Sel juhul tagab liikmesriik, et hiljemalt selleks ajaks, mil direktiiv või otsus peab olema üle võetud või rakendatud, on tööturu osapooled kokkuleppe teel kehtestanud vajalikud meetmed, kusjuures asjaomane liikmesriik peab võtma kõik vajalikud meetmed, mis võimaldavad tal igal ajal tagada selle direktiivi või otsusega ettenähtud tulemusi.

4. Käesoleva artikli alusel vastuvõetud sätted:

– ei mõjuta liikmesriikide õigust kindlaks määrata oma sotsiaalkindlustussüsteemi aluspõhimõtted ega tohi oluliselt mõjutada selle süsteemi finantstasakaalu;

– ei takista ühtki liikmesriiki säilitamast või kehtestamast rangemaid kaitsemeetmeid, mis sobivad kokku aluslepingutega.

5. Käesoleva artikli sätteid ei kohaldata tasustamise, ühinemisõiguse, streigiõiguse ega töösuluõiguse suhtes.

V. Kohtupraktika

Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt peab ühenduse õigusakti õigusliku aluse valik põhinema objektiiivsetel asjaoludel, mis on kohtulikult kontrollitavad ja mille hulka kuuluvad eriti õigusakti eesmärk ja sisu¹. Subjektiiivsed tegurid, näiteks institutsiooni usk taotletavasse eesmärki, ei ole sellega seoses olulised.²

Põhimõtteliselt peab meede põhinema ainult ühel õiguslikul alusel. Kahetist õiguslikku alust tohib kasutada üksnes juhul, kui õigusakt on samaaegselt suunatud mitme eesmärgi saavutamisele või sellel on mitu omavahel seotud komponenti, ilma et mõni neist oleks teisega võrreldes teisejärguline või kaudne,³ tingimusel et nendele õiguslikele alustele vastavad menetlused ei ole üksteisega ühitamatud.⁴

VI. Ettepaneku ja selle kohta esitatud muudatusettepanekute analüüs

a) Ettepanek

Nagu parlamendi õigusteenistus oma arvamuses märkis, tõstatati komisjoni ettepaneku õigusliku aluse küsimus õiguskomisjoni algatusel nõukogu direktiivi 2009/71/Euratom vastuvõtmise menetluse käigus. Tol ajal järeldas õigusteenistus 10. veebruari 2009. aasta teatises, et Euratomi asutamislepingu artiklid 31 ja 32 olid ettepaneku õiguslikuks aluseks sobivad. Õiguskomisjon otsustas 31. märtsil 2009 toimunud koosolekul (13 poolthäälega, 6 vastuhäälega ning erapooletuteta) soovitada sama järeldust.

Õigusteenistus järeldas, et puuduvad elemendid, mis nõuaksid õigusliku aluse muutmist, sest

¹ Kohtuasi C-440/05, komisjon vs nõukogu, EKL 2007, I-9097.

² Vt näiteks otsust kohtuasjas C-411/06: komisjon vs. Euroopa Parlament ja nõukogu, EKL 2009, lk I-7585, punkt 45 ning seal tsiteeritud kohtupraktikat.

³ Otsus kohtuasjas C-411/06: komisjon vs. Euroopa Parlament ja nõukogu, EKL 2009, lk I-7585, punkt 47.

⁴ Otsus kohtuasjas C-300/89: komisjon vs. nõukogu (titaandioksiid), EKL 1991, lk I-2867, punktid 17–25.

eesmärk on endiselt seotud tuumaohutuse parandamisega. Õigusteenistus viitas samuti kohtuasjas C-70/88¹ tehtud otsusele, mille puhul Euroopa Kohus leidis, et nende artiklite eesmärk on tagada kogu elanikkonna tervise kaitse ioniseerivast kiirgusest tulenevate ohtude eest, ükskõik millisest allikast kiirgus pärineb, ja kohtuasjas C-29/99² tehtud otsusele, mis puudutas Euroopa Aatomienergiaühenduse ühinemist tuumaohutuse konventsiooniga.

Sellegipoolest tuleks märkida, et Lissaboni lepingu jõustumisega muutus veidi Euratomi asutamislepingu ja Euroopa Liidu aluslepingute vaheline suhe, pidades silmas eelkõige Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 305 kehtetuks tunnistamist, mille kohaselt ei pidanud Euroopa Ühenduse asutamisleping Euratomi asutamislepingu kohaldamist piirama, ning Euratomi asutamislepingusse artikli 106a lisamist, milles sätestatakse, et Euroopa Liidu aluslepingute sätted ei kaldu kõrvale Euratomi asutamislepingu sätetest, ning milles loetletakse Euroopa Liidu lepingu ja ELi toimimise lepingu artikleid, mida kohaldatakse ka Euratomi asutamislepingu suhtes.

ELi toimimise lepingusse energiat käsitleva artikli 194 lisamise tagajärjed on olnud parlamendi poolt nõukogu vastu esitatud kohtuasja teemaks, mille puhul Euroopa Kohus otsustas, et kavandatavad õigusaktid pidanuks põhinema kõnealusel artiklil, mitte ELi toimimise lepingu artiklil 337 ja Euratomi asutamislepingu artiklil 187.³

Euratomi asutamislepingu tervisekaitset käsitlevate sätete ning ELi toimimise lepingu keskkonda käsitlevate sätete vahelise suhte kohta on õiguskomisjon samuti koostanud arvamuse, otsustades oma 6. novembri 2012. aasta koosolekul 22 poolt-, 1 vastuhäälega ja ilma erapooletuteta soovitada, et sobiv õiguslik alus Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi puhul, millega määratakse kindlaks nõuded elanikkonna tervise kaitsmiseks olmevees olevate radioaktiivsete ainete eest, peaks olema ELi toimimise lepingu artikli 192 lõige 1.

Tuleb siiski märkida, et need kaks juhtumit erinevad praegusest. Esimesel juhul oli küsimus põhimõtteliselt Euratomi asutamislepingu ja Lissaboni lepinguga lisatud uue, energiat käsitleva artikli 194 vahelises suhtes. Teisel juhul olid vastu võetud üldised õigusaktid, mis käsitlevad kogu elanikkonna tervise kaitset olmevees olevate saasteainete eest, ning kavandatava direktiiviga püüti lisada sellesse raamistikku radioaktiivsete ainete põhjustatud saaste.

Kuna praegu muudaks ettepanek kehtivat direktiivi, mis võeti vastu Euratomi asutamislepingu artiklite 31 ja 32 alusel, tuleb järeldada, et ettepanek põhineb korrektselt samadel artiklitel. Seega võiks ettepaneku õiguslikku alust pidada küsitavaks ainult juhul, kui parlamendi kavandatavad muudatused muudaksid ettepaneku eesmärki ja otstarvet sellises ulatuses, et alternatiivne õiguslik alus oleks põhjendatud.

b) Muudatusettepanekud

¹ Euroopa Parlament vs. nõukogu, EKL 1991, lk I-4529, punkt 14.

² Komisjon vs. nõukogu, [2002] EKL I-11221.

³ Vt Euroopa Kohtu 6. septembri 2012. aasta otsust kohtuasjas C-490/10, Euroopa Parlament vs. nõukogu. Nõukogu toetasid Prantsuse Vabariik ja Euroopa Komisjon.

Eelmainitud kohtuasjade põhjal on selge, et lihtsalt soovist õiguslikku alust muuta ei piisa sellise muutmise põhjenduseks. Seepärast tuleb märkida, et lisaks muudatusettepanekutele, millega püütakse otseselt muuta õiguslikku alust või mis puudutavad kavandatava direktiivi institutsioonilist kvalifitseerumist või vastuvõtmise menetlusnorme, esitati ka muudatusettepanekuid, millega püütakse muuta direktiivi eesmärkide määratlust.

Võttes esmalt arvesse muudatusettepanekuid, millega püütakse lisada õigusliku alusena ELi toimimise lepingu artikleid 191 ja 192, tuleks märkida ka põhjenduse 1 muudatusettepanekut nr 42, kuna sellega püütakse muuta ettepaneku eesmärkide määratlust nii, et need vastaksid ELi toimimise lepingu artikli 191 eesmärkidele.

Samuti on märkimisväärsed muudatusettepanekud, millega püütakse allutada kõnealune direktiiv Århusi konventsioonile ning nõuetele, mis käsitlevad teabele juurdepääsu ja üldsuse osalemise õigust nimetatud konventsiooni raames ning on kooskõlas ELi õigusaktidega, mis on võetud vastu konventsiooni rakendamiseks. Sellega seoses võiks kaaluda tõsiasja, et kuigi Euroopa Liit on Århusi konventsiooni osaline, Euroopa Aatomienergiaühendus ei ole, ja see näib tõstatavat küsimusi seoses nende sätete sobivusega Euratomi asutamislepingu õigusliku alusega.

Mis puudutab ettepanekut kahetise õigusliku aluse kohta, mille puhul ühendatakse ELi toimimise lepingu artiklid 191 ja 192 artikliga 153, tuleb märkida, et kavandatava direktiivi sisule on lisatud vähem elemente kui üksnes artiklite 191 ja 192 puhul. Pidades meeles, et mitmetist õiguslikku alust tuleks kasutada ainult erinevate eesmärkide taotlemisel, millest ükski ei ole selgelt domineeriv, ja et inimeste tervise kaitse on juba hõlmatud ELi toimimise lepingu artiklis 191 sätestatud eesmärkidega, ei näi olevat põhjendatud kaaluda artiklit 153 võimaliku õigusliku alusena.

Tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjonis toimunud hääletuse ajastuse tõttu¹ on vältimatu, et kõik järelused esitatud muudatusettepanekute mõju kohta on vaid hüpoteetilised ning põhinevad oletusel, et need võetakse vastu.

Pidades meeles, et muudatusettepanekutega minnakse kaugemale lihtsalt õigusliku aluse muutmisest, sest püütakse muuta ka kavandatava direktiivi eesmärke, et viia see kooskõlla ELi toimimise lepingu kohase keskkonnakaitsega ning eelkõige allutada tuumaohutusmeetmed Århusi konventsiooni kohastele teabele juurdepääsu ja üldsuse osalemise nõuetele, on igal juhul selge, et muudatusettepanekute autorid püüdsid muuta kavandatava direktiivi olemust.

See ei tähenda siiski, et muudatusettepanekud muudaksid tõepoolest kõnealuse õigusakti peamist eesmärki ja olemust sel määral, et artiklite 191 ja 192 kaalumise õiguslike alustena oleks põhjendatud. Sellisel juhul aga tuleks erisätte (*lex specialis*) prioriteetsuse põhimõtte tõttu pidada Euratomi asutamislepingu artikleid 31 ja 32 sobivaks õiguslikuks aluseks.

Tasub meenutada, et mitmetine õiguslik alus on võimalik ainult siis, kui see on menetluslikult sobiv. Seega ei ole võimalik ühitada Euratomi asutamislepingu artikleid 31 ja 32 ELi toimimise lepingu artiklitega 191 ja 192, sest esimesel juhul tuleks parlamendiga üksnes

¹ Hääletus ITRE-komisjonis toimus 18. märtsil 2014.

konsulteerida, samas kui teisel juhul toimuks õigusakti vastuvõtmine seadusandliku tavamenetluse korras.

Näib, et muudatusettepanekud, mis esitati ITRE-komisjoni raporti projekti kohta ning millega püüti muuta kavandatava direktiivi õiguslikku alust ning viia see kooskõlla muude keskkonnakaitset käsitlevate õigusaktidega, on komisjonis toimunud hääletuse käigus tagasi lükatud. See ei tähenda aga, et õiguskomisjoni arvamus õigusliku aluse kohta ei ole oluline, sest kodukorra artikli 37 kohaselt võib sellised muudatusettepanekud, mille eesmärk on muuta õiguslikku alust, esitada täiskogule, kui vastutav komisjon või õiguskomisjon on vaidlustanud ettepaneku õigusliku aluse.

VII. Järeldus

Õiguskomisjon hääletas õigusliku aluse muutmise (ELi toimimise lepingu artikliteks 191 ja 192) ettepaneku vastu 8 poolt- ja 12 vastuhäälega, erapooletuid ei olnud¹. Seega jääb jõusse komisjoni esildatud esialgne õiguslik alus, milleks on Euratomi asutamislepingu artiklid 31 ja 32.

Lugupidamisega

Evelyn Regner

¹ Kohal olid: Paolo Bartolozzi, Luigi Berlinguer, Françoise Castex, Christian Engström, Marielle Gallo, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Richard Howitt, Sajjad Karim, Annette Koewius, Eva Lichtenberger, Antonio López-Istúriz White, Antonio Masip Hidalgo, Alajos Mészáros, Evelyn Regner (tegevesimees), Francesco Enrico Speroni, Rebecca Taylor, Alexandra Thein, Axel Voss, Rainer Wieland, Cecilia Wikström.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	18.3.2014
Lõpphääletuse tulemus	+: 37 -: 15 0: 3
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Amelia Andersdotter, Ivo Belet, Bendt Bendtsen, Jan Březina, Reinhard Bütikofer, Maria Da Graça Carvalho, Giles Chichester, Jürgen Creutzmann, Pilar del Castillo Vera, Christian Ehler, Vicky Ford, Adam Gierek, Norbert Glante, Robert Goebbels, Fiona Hall, Edit Herczog, Kent Johansson, Romana Jordan, Krišjānis Kariņš, Philippe Lamberts, Bogdan Kazimierz Marcinkiewicz, Judith A. Merkies, Angelika Niebler, Jaroslav Paška, Vittorio Prodi, Miloslav Ransdorf, Herbert Reul, Teresa Riera Madurell, Michèle Rivasi, Jens Rohde, Paul Rübig, Amalia Sartori, Salvador Sedó i Alabart, Francisco Sosa Wagner, Konrad Szymański, Patrizia Toia, Evžen Tošenovský, Catherine Trautmann, Claude Turmes, Marita Ulvskog, Vladimir Urutchev, Kathleen Van Brempt, Alejo Vidal-Quadras, Zbigniew Zaleski
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	António Fernando Correia de Campos, Francesco De Angelis, Věra Flasarová, Françoise Grossetête, Jolanta Emilia Hibner, Gunnar Hökmark, Werner Langen, Zofija Mazej Kukovič, Alajos Mészáros, Vladko Todorov Panayotov, Silvia-Adriana Țicău